

Razvoju stanovanjskega gospodarstva namenja naša družba vedno več pozornosti. O njem so zadnje čase razpravljali najvišji organi Zveze komunistov in delegatske skupščine. V Sloveniji se odločamo za regijska posvetovanja o tej problematiki. Gorenjsko posvetovanje bo danes v Kranju, sklic pa ga je medobčinski svet SZDL za Gorenjsko. To področje družbenega življenja je že samoupravno organizirano, v Sloveniji pa se prav tako pripravljamo na sprejem zakona o stanovanjskem gospodarstvu, ki mora stanovanjsko samoupravo na vseh ravneh še utrditi. (jk) — Foto: F. Perdan

XXXIII. Številka 94

GLAS

Kranj, torek, 9. 12. 1980
Cena: 7 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Zakon o triglavskem parku

Predlog zakona o Triglavskem narodnem parku prihaja pred skupščino in o njem bodo razpravljali 16. decembra. Določila zakona o triglavskem narodnem parku, so zadržali v republikanski komiteju za varstvo okolja in prostora, nikakor ne bodo nadaljnega razvoja v parku, ki ga zajema Triglavski narodni park.

Triglavskem narodnem parku se leta vrstijo razprave in že leta je prisotna želja, da bi Julijev primerno zavarovan in zaščitili pred neprimernimi in škodljivimi posegi v naravo. Eno najlepših gorskih in alpskih območij naj bi primerno zaščitili z naravnimi spomeniki in rezervami ter tako kar najbolj ohranili Meje Triglavskega narodnega parka, ki so na območju Triglavskega narodnega parka: Tolmina, Radovljica.

Prizadevanja za združitev so se ustavljal predvsem ob klavnicah, kjer niso mogli priti skupaj. Z nedavnim podpisom sporazuma o poslovnem sodelovanju v klavništvu na Gorenjskem pa so tudi to oviro odstranili. Tako se sedaj že pripravljajo na združitev KZK in MIG v novo delovno organizacijo Kmetijsko živilski kombinat Gorenjska.

V novi delovni organizaciji, v kateri bi bilo zaposlenih okoli 1300

omejitve veljajo le za osrednje območje. Prepovedi, ki jih vsebujejo določbe predloga zakona, odpravljajo pravzaprav le nepravilnosti in tako ne bo prihajalo do tega, da bi s tem zavrla nadaljnji gospodarski razvoj obrobne območja. Nasprotno: v njem bodo lahko delovni ljudje in občani opravljali gospodarsko dejavnost, prav tako tudi gozdarji. Gospodarske dejavnosti pa ne bodo mogli opravljati v najbolj zavarovanem, v osrednjem delu Triglavskega narodnega parka. Tu pa ne bo možno graditi novih cest, ne žičničarskih naprav ali gostinskih objektov, sploh pa ne zasebnih počit-

niških hišic. Predlog zakona namreč dovoljuje izgradnjo počitniških domov in prepoveduje v območju Triglavskega narodnega parka izgradnjo počitniških hišic — tudi na Gorenjski in v Bohinju.

Tako se bodo v republiški skupščini 16. decembra odločali o predlogu zakona o Triglavskem narodnem parku in prav po sprejemu zakona čaka načrtovalce narodnega parka še veliko dela. Obenem bodo v republiški skupščini razpravljali tudi o predlogu zakona o spominskem parku Trebča.

D. Sedej

Kranj — 4. in 5. decembra se je na krajšem delovnem dopustu zadrževal na Gorenjskem Aleksander Lilov, član politbiroja in sekretar CK KP Bolgarije. Obiskal je tovarno športnega orodja Elan v Begunjah. Vezenine Bled ter Iskro tozd Telekomunikacije v Kranju. V vseh delovnih organizacijah so ga seznanili s sistemom delavskega samoupravljanja, s proizvodnimi programi in možnostmi sodelovanja med našimi in bolgarskimi tovrstnimi delovnimi organizacijami. Na sliki: na obisku v Iskri. — Foto: D. Dolenc

Združitev v kmetijstvu

Kranj — Na Gorenjskem že dolgo govorijo o tem, da bi bilo smotno povezati vso družbeno kmetijsko proizvodnjo ter živilsko predelovalno industrijo. Vendar doslej niso prišli dlje od povezave obeh največjih kmetijsko živilskih organizacij kranjskega KZK in škofjeloškega MIG v sozdu KIT, ki pa ni zagotavljala kakega tesnejšega sodelovanja med njima.

Prizadevanja za združitev so se ustavljal predvsem ob klavnicah, kjer niso mogli priti skupaj. Z nedavnim podpisom sporazuma o poslovnem sodelovanju v klavništvu na Gorenjskem pa so tudi to oviro odstranili. Tako se sedaj že pripravljajo na združitev KZK in MIG v novo delovno organizacijo Kmetijsko živilski kombinat Gorenjska.

V novi delovni organizaciji, v kateri bi bilo zaposlenih okoli 1300

ljudi, bi obdržali večino sedanjih tozdov. Sprememba bi bila le v kmetijski dejavnosti in klavništvu. Tako bi se tozda Kmetijstvo iz KZK in Posestvo iz MIG združila v en tozd s sedežem v Kranju, v Škofji Loki pa bi bili obračunski enoti posestvo in tovarna močnih krmil. Združili bi se tudi kranjska in škofjeloška klavnica v tozd s sedežem v Škofji Loki in obračunsko enoto v Kranju. Ob tem pa bi v Kranju osnovali še tozd za prodajo mesa in mesnih izdelkov.

Združitev naj bi omogočila smotnejše poslovanje in s tem višjo produktivnost in nižje stroške, kar bi jim ob boljših finančnih rezultatih med drugim omogočilo izboljšati delovne razmere v klavnicah ter na polju in v hlevih, ki so zelo težke. Tega seveda ne pričakujejo čez noč, marveč postopoma. Pri tem pa računajo tudi na večjo družbeno pomoč, predvsem v obliki bančnih kreditov, za katere so bili doslej prikrajšani prav zaradi svoje razdrobljenosti.

O predlagani združitvi in načrtih za prihodnje v obeh delovnih organizacijah te dni teče javna razprava. Zaključili jo bodo z referendumom, ki je napovedan za 24. december. Če bo večina zaposlenih glasovala za združitev, bo nova delovna organizacija zaživela z novim letom.

L. S.

Domačih gostov ni

V devetih mesecih letošnjega leta je bilo na Gorenjskem milijon 630.000 prenočitev domačih in tujih gostov ali: kar za 8 odstotkov manj domačih in za 8 odstotkov več tujih gostov. Manj obiskani kot prejšnja leta so bili turistični kraji zgornjesavske doline ter tudi Bled in Pokljuka.

Razveseljiv je večji obisk tujih gostov, k resnemu razmišljanju pa silijo podatki, da postaja Gorenjska za domače goste nezanimiva in da ostajajo v naših središčih kar za polovico manj časa kot v obmorskih krajih. V rezultatih turističnega prometa — za 28 odstotkov večji celotni prihodek, vendar pa tudi znaten porast porabljenih sredstev — se skrivajo predvsem učinki višjih cen, zimski meseci, nikakor pa ne boljše ponudba in večja kvaliteta. Turistični delavci dobro vedo za vzroke razmeroma nizke kvalitete v naših, sicer modernih in dobrih hotelih in restavracijah: turizem bremene visoke obresti in anuitete ter nato razmeroma nizki osebni dohodki, dobri kadri odhajajo. Zavedajo pa se obenem tudi, da so njihovi sistemi nagrajevanja še daleč od tega, da bi spodbujali dobro delo in delavce, ki so zmorni in pripravljani, da ustvarijo več dinarskega in deviznega prihodka.

Vendarle pa turizem in gostinstvo na Gorenjskem nista v brezizhodnem položaju. Najprej in predvsem bi se morali otestiti miselnosti, ki bolj kot vse drugo hromi in slabi položaj panoge, katere reprodukcijska sposobnost je izredno slaba, slabša je le še v kmetijstvu. Tiste miselnosti, ki trdno zapira delovne in temeljne organizacije za plotove lastnih hotelskih hiš in ki nikakor ne zmore toliko poguma in moči, da bi se povezala v kraju z vsemi tistimi, ki sodelujejo v turistični ponudbi in navsezadnje je turizem tudi v tem, da bodo šolarji na cesti lepo pozdravili tujce, jim svetovali, pomagali. Turistični delavci so prepričani, da domačih gostov ne odbijajo le cene. Ni jih zato, ker marsikje od zajtrka do večerje in tudi po njej enostavno nimajo kaj početi.

Povezave, tokrat ne le na papirju, je veliki klicaj gorenjskega turizma. Povezava v kraju samem, resnična soodvisnost vseh, ki naj bi se ob usihanju turističnega obiska zavedali, da stara praksa nima bodočnosti. Ko se bo končno tudi tista šolska učiteljica, ki je mladinski folklorni skupini prepovedala, da ob koncu programa zapleše skupaj z gosti, zavedala, kako pomembna je za njen turistični kraj tudi folklor, potem bomo lahko rekli, da smo za obisk gostov pripravljani. In ne bo nam več treba tako često kot zdaj po primere in zglede čez mejo ...

D. Sedej

DOGOVORIMO SE

MEJA KRANJSKE OBČINSKE SKUPŠČINE
Na 6. strani objavljamo gradivo za sejo zborov kranjske občinske skupščine, ki se bodo sestali v sredo, 17. decembra ob 15. uri v dvorani kranjske občinske skupščine. Delegati bodo med drugim obravnavali osnutek sprememb in dopolnitev občinskega statuta, osnutek družbenega plana občine do leta 1985, osnutek resolucije o izvajanju kranjskega družbenega plana v prihodnjem letu in osnutek odloka o proračunu kranjske občine za leto 1981.

piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly —

Tovarna klobukov Šešir Škofja Loka
priporoča svoje izdelke

piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly —

Jug045 • Jug045 • Jug045

Jug045 • Jug045 • Jug045

21. novoletni
sejem v kranju

12.-21.dec.

ZASTAVA AVTO
LJUBLJANA

- Ogled in sprejem predplačil,
- prodaja naslonjal za glavo,
- brezplačna montaža,
- prodaja goran ekonomik,
- brezplačna montaža,
- velika izbira koles,
- prodaja zimske opreme

PO JUGOSLAVIJI

Manj denarja za negospodarske naložbe

Zakon očasni prepovedi uporabe družbenih sredstev za financiranje negospodarskih in neproizvodnih naložb, ki velja od 8. marca letos, je znatno zmanjšal porabo denarja v te namene. Ker pa je bil zakon sprejet kot začasen, bo prenehal veljati konec leta. Zato ZIS predlaga sprejem novega zakona, ki naj bi ga delegati sprejeli po hitrem postopku in naj bi začel veljati z novim letom. Z njegovo uveljavitvijo bi namreč lažje izpolnili nekatere temeljne zahteve osnutka resolucije o razvoju Jugoslavije v prihodnjem letu, ki predvideva, da bi se negospodarske naložbe prihodnje leto zmanjšale v primerjavi z letošnjimi za okoli 30 odstotkov.

V skladu z osnutkom omejenega zakona uporabniki družbenih sredstev v prihodnjem letu ne bodo smeli uporabljati družbenega denarja, s katerim sicer razpolagajo, za graditev, dograditev ali nakup upravnno-administrativnih stavb in prostorov v stanovanjskih in gospodarskih stavbah za opravljanje administrativnih, strokovnih in drugih pisarniških del, za nakup osebnih avtomobilov, za nakup pisarniškega pohištva in druge opreme, za graditev, dograditev in nakup stavb in drugih objektov ter za izdelavo, dodelavo in nakup opreme za reprezentančne, zabavne, kulturne, umetniške, telesnokulturne in športne opreme.

Opremo in objekte bo moč kupiti le, če bo več kot polovico denarja za to zbrana iz posojil občanov, samoprispevka in drugih prostovoljnih dajatev brez obveznosti vračanja. Vendar pa te izjeme ne bodo veljale za nakup in gradnjo objektov, v katerih bi se opravljala administrativna in druga pisarniška dela, za nakup avtomobilov, pisarniškega pohištva in druge pisarniške opreme ter za reprezentanco in podobno.

Vse to bo mogoče kupiti le z denarjem iz ostanka amortizacije, obračunane za leto 1981 po minimalnih, z zveznim zakonom predpisanih stopnjah. Omejitve tudi ne bodo veljale na potresnih in drugih območjih, ki so jih prizadele naravne nesreče ter za uresničevanje programov v skladu s predpisi o ljudski obrambi. Omejitve tudi ne bodo veljale, če gre za financiranje dokončanja stavb in nakup opreme za objekte namenjene uresničevanju kazenskih sankcij, za carino ter za olimpijske igre v Sarajevu in svetovno prvenstvo v namiznem tenisu v Novem Sadu.

Uporabniki družbenih sredstev bodo smeli v prihodnjem letu nadaljevati z negospodarskimi in neproizvodnimi naložbami za nakup in gradnjo objektov, če bodo do konca letošnjega leta poravnali več kot 80 odstotkov predračunske vrednosti. Z nakupom opreme pa bodo smeli nadaljevati, če bodo do konca leta poravnali najmanj 65 odstotkov njene predračunske vrednosti.

Dvakrat več traktorjev

Medtem ko je tovarna traktorjev v štorski železarni v petih letih prispodarila za 172 milijonov dinarjev izgub, jih je imela v letošnjih prvih devetih mesecih 49 milijonov dinarjev. Glavni vzroki izgub so nenehne dražnje surovin in reprodukcijskega materiala ter zadrževane cene izdelkov. Cene repromateriala in sestavnih delov so se letos povečale od 18 do 83 odstotkov, cene traktorjev pa le za nekaj odstotkov.

Sodelovanje z mladimi vojaki - Mladi iz osnovne organizacije ZSMS Iskra-mehanizmi Lipnica in vojniki vojašnice Andrej Zvan-Boris so znova dokazali, kako plodno je lahko sodelovanje med mladimi iz delovnih organizacij in mladimi pripadniki JLA. Minulo sredo so vojaki obiskali lipniški kolektiv in se z mladimi pogovarjali predvsem o nadaljnjem sodelovanju med obema osnovnima organizacijama mladih, obravnavali pa tudi probleme. Vojaki so si ogledali proizvodne prostore in se seznanili s programom dela temeljne organizacije. Popoldne so se pomerili v košarki ter si ogledali tudi Kovaški muzej v Kropi.

Živahno izobraževanje

Tržič - V četrtek, 11. decembra, bo v Tržiču začela delati letošnja občinska partijska politična šola. Iz osnovnih organizacij zveze komunistov so v to obliko idejnopolitičnega usposabljanja komunistov kadrovali 30 članov. V politični šoli, ki letos poteka po novem programu, se bodo srečali s sedmimi tematskimi sklopi, v katerih jim bodo predavatelji predstavili temelje marksizma, zgodovino ZKJ in ZKS, politični sistem socialističnega samoupravljanja, družbenoekonomske odnose v naši družbi, vlogo zveze komunistov v mednarodnih odnosih ter neuvrščeno politiko, naloge ZKS v nadaljnjem razvoju naše družbe ter oblike in metode idejnopolitičnega usposabljanja v zvezi komunistov.

Program šole obsega 120 ur, organiziral pa jo bo tržički zavod za kulturo in izobraževanje. Šola bo potekala ob četrkih, petkih in sobotah dopoldne. Glede na to, da bodo delovne organizacije slušateljem omogočile obiskovanje politične šole med delovnim časom, je pred njimi toliko večja odgovornost za delo.

V tržički občini od konca oktobra poteka tudi dopisna šola marksizma. Trenutno se slušatelji spoprijemajo z drugo od sedmih tem. Studijska srečanja so ob torkih popoldan, vodijo pa jih družbenopolitični delavci iz tržičke občine. Letošnji oddelek dopisne šole je samoupravno organiziran kot razredna skupnost, ki največ dela posveča medse-

bojni pomoči slušateljev pri individualnem študiju.

Obe obliki idejnopolitičnega izobraževanja tržičkih komunistov pa kljub živahnim pripravam in delu kažejo tudi nekatere slabosti. V osnovnih organizacijah zveze komunistov v občini so namreč z veliko težavo kadrovali komuniste v šoli. Iz nekaterih sredin niso kadrovali niti enega člana. Podoben problem se je pojavil pri nedavno zaključenem seminarju za kandidate za sprejem v zvezo komunistov, ki se ga je udeležila le slaba polovica evidentiranih. Nedvomno kadrovska politična vloga nekaterih osnovnih organizacij ni dovolj učinkovita v akciji.

-mv

Posvetovanje o stanovanjskem gospodarstvu

Kranj - Predsednik medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko Slavko Osredkar je sklical za danes, 9. decembra ob 12. uri osrednje gorenjsko posvetovanje o stanovanjskem gospodarstvu. Na posvetovanje so vabljene razen zastopnikov republiških organov najvišji predstavniki gorenjskih občinskih skupščin in družbenopolitičnih organizacij. Osnovno gradivo za razpravo je ocena stanovanjskega gospodarstva v gorenjskih občinah. -jk

Referendumi naj počakajo

Skoraj je ni več krajevne skupnosti, kjer si ne bi krajanji sami s pomočjo samoprispevka in s prostovoljnimi delom pomagali do lepših cest, boljših komunalnih naprav, zgradili vrta ali šole. Tudi vnaprej bo najbrž ta oblika združevanja denarja še nujno potrebna. Vendar pa prav sedanjí trenutek ni najbolj primeren za razpisovanje novih samoprispevkov, ker smo tik pred sprejemom novih družbenih planov občin, oziroma zato, ker še ni znano, koliko sredstev bomo v prihodnjem srednjeročnem obdobju mogli združevati za skupne potrebe.

O tem problemu so spregovorili tudi na predsedstvu občinske konference SZDL Škofja

Loka. Več krajevnih skupnosti namreč pripravljajo referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka. Pri tem je priporočilo krajevnim skupnostim, da do tedaj, dokler ne bodo znani srednjeročni programi interesnih skupnosti s področja skupne porabe in gospodarstva, ne razpisujejo novih samoprispevkov. To so predlagali zato, ker se sicer kaj lahko zgodi, da bodo krajanji zbirali denar za nek objekt, ki pa ga v srednjeročnem programu ni, oziroma zanj ne bo moč zbrati ostale vsote denarja. Zlasti je takšna odločitev pomembna zaradi stabilizacijskih ukrepov, ker bo zaradi stabilizacijskih ukrepov potrebno marsikaj črtati iz prvotnih načrtov. L. B.

Mladi v klubih OZN

Kranj - Kranjski občinski center klubov Organizacije združenih narodov združuje 26 klubov, ki delujejo na osnovnih in srednjih šolah ter po krajevnih skupnostih. V klubih kranjske občine deluje tako 560 mladih, kar je skoraj 100 več kot lani. Na zadnji programskovolični konferenci centra so povedali, da je z reorganizacijo delo še bolj zaživelo. Člane je center izobraževal sam ali pa so sodelovali na najrazličnejših oblikah mladinskega družbenopolitičnega izobraževanja. Kranjčani so bili organizatorji republiškega srečanja klubov OZN, združenega s proslavo leta otroka, kviz tekmovalja, vključevanja v solidarnostno gibanje za osvobodilna gibanja in najrazličnejših oblik srečevanja s člani drugih slovenskih klubov. Oblikovana je bila mentorska komisija,

izdano pa je bilo tudi študijsko gradivo. Komisija za informiranje je izdala tri informatorje, četrta številka pa je bila posvečena izključno predsedniku Titu.

V prihodnje bo veljala še posebna pozornost klubom po krajevnih skupnostih in šolah, kjer je delo slabše kljub možnostim. Dejavnost mora postati še pestrejša in za mlade privlačnejša. Trdnejša bo povezava z osnovnimi organizacijami ZSMS, organizacijami v krajevnih skupnostih in šolah ter drugimi institucijami. Pestrejša mora biti informativna dejavnost, prav tako pa tudi bogatejša študijsko gradivo.

Predsednica občinskega centra klubov OZN kranjske občine je Majda Volčina, Bojan Bertoncelj je podpredsednik, Vesna Zalašček pa sekretar izvršnega odbora, D. Papler

Delavci postajajo nosilci odločanja

Razprave o devetmesečnih rezultatih gospodarjenja so bile v večini tržičskih delovnih kolektivov zadovoljive - V sindikalnih skupinah prihaja delavec kot nosilec odločanja o pogojih in rezultatih svojega dela najmočneje do veljave - Komunisti: z večjo odgovornostjo uresničevati že sprejete sklepe

Tržič - V tržičkem združenem delu so kot razlog za slabe razprave o rezultatih gospodarjenja največkrat navajali preobsežna, zahtevna in celo nerazumljiva poročila. No, za letošnje devetmesečje podobnega izgovora v večini primerov ne bi mogli utemeljiti. Direktorji in strokovni delavci so se, razen v nekih organizacijah združenega dela, zlasti s področja negospodarstva, zares potrudili. Pravočasno so sestavili dovolj kratka in razumljiva poročila.

Iz njih je moč razbrati vse težave in slabosti, ki so v tem obdobju vplivale na poslovanje. Omenimo samo neredno preskrbo s surovinami, reprodukcijskim in pomožnim materialom, ki je najhuje prizadela tržičsko kovinskopredelovalno industrijo, in izredno fluktuacijo zaposlenih v nekaterih delovnih organizacijah.

Večina poročil omenja tudi uspehe pri uresničevanju stabilizacijskih programov. Prihranki so najbolj opazni pri porabi energije, materiala in pri zmanjšanju odsotnosti z dela. Posebno razveseljivo pa je, da nekateri kolektivi vlagajo velike napore v preusmeritev oziroma izbiro takih proizvodnih programov, ki so dohodkovno bolj zanimivi. To velja zlasti za Peko, Zlit, Oblačila Novost in BPT.

O poslovanju v devetih mesecih so pred dnevi spregovorili tudi na seji občinskega sveta zveze sindikatov Tržič, na kateri so se poglavitno predvsem v oceno razprav. Menili so, da so osnovne organizacije svoje naloge zadovoljivo opravile. Razprave so bile najboljše v sindikalnih skupinah, zato bi si morali prizadevati, da postanejo redna oblika dela vseh osnovnih organizacij.

Delavci so ob obravnavi devetmesečnih rezultatov gospodarjenja v sindikalnih skupinah oziroma na razširjenih sejah izvršnih odborov, na katere pa so »pozabili« vabiti člane izvršnih organov občinskih družbenopolitičnih organizacij in izvršnega sveta skupščine občine Tržič, govorili največ o nujnosti izboljšanja organizacije proizvodnje in delovne discipline, o varčevanju z materiali in energijo, dograjevanju sistema delitve po delu, izpolnjevanju minimalnih standardov za zaposlovanje in o podobnih žgočih vprašanjih.

Zal razprave povsod niso bile tako dobre. Ponekod so bile mrtve ali jih sploh ni bilo. Vzroke, zakaj delavci v posameznih sredinah še niso nosilci odločanja o pogojih in rezultatih svojega dela, bo raziskalo predsedstvo občinskega sveta, ki se bo temeljito pogovorilo tudi s potencialnimi kršitelji dogovora o razporejanju dohodka in skupaj z zvezo komunistov pripravilo oceno o delu samoupravne delavske kontrole.

Tržički komunisti, ki so o devetmesečnem gospodarjenju prav tako razpravljali, posebnih sklepov niso sprejeli. Menili so namreč, da je tedaj dovolj in da je potrebno z večjo odgovornostjo uresničevati že sprejete ter poudarili, da so komunisti v nekaterih okoljih še vedno premalo učinkoviti.

Iz razprave občinske konference zveze komunistov je bilo moč razbrati precejšnjo zaskrbljenost za prihodnost, zato je izzvenela kot resen poziv vsem organizacijam združenega dela, da z dolgoročnimi pogodbami z dobavitelji reprodukcijskih materialov in surovin zagotovijo nemoten potek proizvodnje, da ob oceni potreb domačega trga čim več izvažajo in da vložijo vse sile v krepitev samoupravnih odnosov. Samoupravno dogovarjanje in sporazumevanje sta namreč edino »orožje« proti administrativnim ukrepom, sicer utemeljenim, ki pa v praksi večkrat povzročajo nepremostljive težave.

H. Jelovčan

JESENICE

Danes, 9. decembra, ob 10. uri se bo sestal izvršni svet jeseniške občinske skupščine. Udeleženci seje bodo obravnavali predlog spremembe in nalog za uresničevanje družbenega načrta jeseniške občine v prihodnjem letu in predlog odloka o proračunu občine za 1981. leto. Med drugim bodo sprejeli tudi poročilo o delu veterinarsko-higienske službe pri ZVZG Kranj in osnutek družbenega dogovora o merilih za vrednotenje storitev pravne pomoči.

Danes ob 16. uri bo razširjena seja občinskega sveta Zveze sindikatov na Jesenicah. Na njej bodo spregovorili o sklepnih pripravah na 2. konferenco Zveze sindikatov Slovenije, sprejeli poročilo sveta za delovne odnose o pripravi družbenega dogovora za skupne osnove oblikovanja in delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ter obravnavali predlog stališč in sklepov 2. konference ZSS o vlogi in nalogah sindikatov pri uveljavljanju načela delitve po delu in rezultatih dela.

KRANJ

V sredo, 10. decembra (jutri), bo v Kranju 6. seja komisije za integralni transport pri medobčinski gospodarski zbornici za Gorenjsko. Na seji bodo obravnavali analizo vprašalnikov, ki so obravnavali pretok blaga na Gorenjskem, razpravljali o gorenjskih pripombah na pravilniku o izrednih prevozih po javnih cestah v Sloveniji in obravnavali izhodišča za program dela komisije v prihodnjem letu.

ŠK. LOKA

Na današnji seji izvršnega sveta občinske skupščine Škofja Loka obravnavajo predlog o temeljih plana družbenega plana občine Škofja Loka 1981-1985, predlog dogovora o temeljih planov, informacijo o predlogu za sklenitev pogodb z urbanističnim inštitutom Slovenije in še nekatere druge zadeve.

V sredo, 10. decembra, ob 16. uri bo seja občinskega sveta Zveze sindikatov. Na dnevnem redu bo obravnavala ocene uveljavljanja načela delitve po delu, obravnavala predlog družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ter obravnavala predloga stališč in sklepov 2. konference ZSS o vlogi in nalogah sindikatov pri uveljavljanju načela delitve po delu in rezultatih dela.

L. B.

MLADI DELEGATI V ŠTEVILKAH

Zastopanost mladih v delegacijah za zbrore skupščine občine in samoupravne interesne skupnosti je zadovoljiva, saj v številkah to pomeni 22 in 23 odstotkov. Za organe samoupravljanja v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih tega namreč ne moremo trditi; v delavskih svetih so

odločanje mladih znaša le 11 in v svetih krajevnih skupnosti 9 odstotkov. V šolah, kjer bi tudi mladi sodili v delegacije, npr. izobraževalnih skupnostih, razmerja niti ne moremo številčno izraziti, kajti mladih delegatov tod praktično ni. Morda to pomeni, da mladi ne sodijo v te samoupravne oblike ali z drugimi besedami, da nimajo vpliva glede ključnih vprašanj izobraževanja?

Delo je treba nadaljevati

40-letnici poljanske ustaje naj bi izšla poljudno-informativna knjižica, celotno delo pa naj bilo pripravljeno najkasneje ob 40-letnici osvoboditve

Loka - Predsedstvo območnega odbora SZDL je obravnavalo program dela pri zbiranju materiala za knjigo o poljanski vstaji leta 1941 in poudarilo, da je celotno delo potrebno nadaljevati, saj se vsebina ne sme omejit na povzročeno vstajo temveč mora vključiti tudi rast ljudske oblasti. Program je predlagalo, da kulturna komisija vključi izdajo omenjene knjige v svoj program.

Knjižico bodo pripravili organizatorji, imenovali poseben pripravniški odbor, ki je že do sedaj opravil delo, vrsta akcij pa je predvidena še letos in prihodnje leto. Program pa naj bi izšla najkasneje leta 1981, s prikazom drugih najpomembnejših dogodkov in krajev iz leta 1941, ob 40-letnici vstaje poljudno-informativno delo o decembrskih dogodkih leta 1941, s prikazom drugih najpomembnejših dogodkov in krajev iz leta 1941.

Poljudno-informativno delo o decembrskih dogodkih leta 1941, s prikazom drugih najpomembnejših dogodkov in krajev iz leta 1941, s prikazom drugih najpomembnejših dogodkov in krajev iz leta 1941, s prikazom drugih najpomembnejših dogodkov in krajev iz leta 1941.

Referendum uspel

V nedeljo, 7. decembra, so krajevni skupnosti Selca v referendumu glasovale o uvedbi krajevnega samoprispevka. Že tretje leto referenduma se je udeležilo 58,02 odstotkov krajanov in 58,02 odstotkov jih je glasovalo za uvedbo samoprispevka, s čimer je referendum uspel. Veljal je skupni rezultat krajevnih mest, vendar po posameznih krajevnih skupnostih: Selca 52,90 odstotkov, Količe 52,66 odstotkov, Količe 52,59 odstotkov, Kališe 88,89 odstotkov, Topolje in Zabrekve 85,71 odstotkov, Golica 72 odstotkov. Samoprispevek, ki bo teklen pet let, krajanje bodo plačevali s 1. januarjem prihodnjega leta, bodo zbrali nekaj manj milijone dinarjev in jih namenili za komunalno urejanje naseljenih krajev. Samoprispevek bo znašal 1,5 odstotka od neto osebnega dohodka, pri čemer in osnov za odmero davka bodo plačevali kmetje pa bodo plačevali od katastrskega dohodka. M. V.

Krajevni Šenčur

Krajevne prireditve bodo ob letošnjem krajevnem prazniku pripravili v Šenčurju. Med drugim bo v Šenčurju seja izvršnega sveta kranjske občinske skupščine, na zaključni akademiji 12. decembra pa bodo prvič podelili krajevna priznanja.

Krajevni Šenčur in vasi, združeni v krajevni skupnosti Šenčur, praznujejo vsako leto ob letošnjem prazniku v nedeljo, 7. decembra, na kateri pa so se včeraj, ko je bilo v Šenčurju v namiznem nogometu prireditve se nadaljujejo. Prireditve se bodo nadaljevale v sredo, jutri ob osmih pa bo v Šenčurju seja izvršnega sveta kranjske občinske skupščine. Na seji bodo predstavniki šenčurske krajevne skupnosti obravnavali krajevne probleme in plane razvoja v prihodnjih letih. Jutri popoldne ob 17. uri pa bo v dvorani Kokrške čete predavanje o vzponu naših gora na Mount Everest. Jutri ob 19. uri bo šahovski hitropotezni turnir.

Prireditve se bodo nadaljevale v sredo, 12. decembra. Ob pol štiri ure bo pri osnovni šoli gasilska ekipa, ki jo bodo izvajali člani gasilske skupnosti Šenčur in Srednja vas. Jutri pa bo v dvorani Doma

skih akcij in idejne priprave na oborožen upor. Tretji del bo obsegal opis vstaje, razlogov, ki so vplivali na odločitev gorenjskega političnega in vojaškega vodstva, da pošlje Cankarjev bataljon v Poljansko dolino, njegove pobude in vpliv v teh krajih in podobno.

Nadalje imajo avtorji namen prikazati pomen poljanske vstaje v povezavi z vstajo v Bohinju in gornjem

Koristni predlogi delavcev

V radovljiški občini so najbolj uspešnim inovatorjem podelili občinska priznanja - Veliki prihranki - Največ inovacij iz Iskre Otoče in Verige Lesce

Radovljica - Ob letošnjem dnevu republike so na občinski proslavi v Kropi podelili tudi priznanja radovljiškim inovatorjem, katerih predlogi so po mnenju komisije vredni vse pozornosti in vsega spoštovanja. Najuspešnejši radovljiški inovatorji so Tone Nežmah, Janez Markovič, Janko Kralj, Leon Bajt in Jože Pfajfar.

Tone Nežmah je prejel priznanje za inovacijo »stresitev zakladalnih vrat pri IPSEN peči«. Tone Nežmah je delovodja v temeljni organizaciji vzdrževanje v Verigi Lesce. Predelal je regulacijo zatesnitve zakladalnih vrat pri IPSEN peči v temeljni organizaciji sidrne verige. Regulacija prej ni bila zadovoljiva in vsi poskusi so bili brezuspešni. Za rešitev zahtevnega problema je dobil posebno nadomestilo v višini 30.000 dinarjev, kar se ocenjuje kot 2 odstotna vrednost inovacije.

Janez Markovič je prejel priznanje za inovacijo »zamenjava baterijskega kontakta«. Po poklicu je kvalificiran finomehanik v Iskri Otoče. Stara izvedba baterijskega kontakta je vsebovala dva konstrukcijsko različna sestavna dela, montaža je bila zahtevna in draga. Po predlagani rešitvi pa se uporablja en sam sestavni del, montaža je enostavna. Samo lani so prihranili 82.080 dinarjev.

Janko Kralj je prejel priznanje za inovacijo »nov način izdelave klina IMT 9-11 x 44«. Janko Kralj je samostojni tehnolog v Verigi Lesce. Že leta 1976 je začel s poskusi za izdelavo klina IMT 9-11 x 44 po hladnem postopku, ker se je vse do februarja leta 1979, ko je bila uvedena inovacija, delalo po toplem postopku. Že lani, v prvem letu, je bil ustvarjen prihranek v višini 748.103 dinarjev.

Leon Bajt iz Iskre Otoče je prejel priznanje za inovacijo »sprememba tehnološkega postopka lakiranja številnic«. Pri lakiranju številnic je prihajalo do lučenja laka. Številnice so pred lakiranjem razma-

koncu Gorenjske za nadaljnji razvoj narodnoosvobodilnega gibanja in uspehe političnega dela. Delo bi se zaključilo s kratkim prikazom NOB do konca vojne s poudarkom na delu KP, OF, Skoja in Antifašistične zveze žena ter organov ljudske oblasti.

Iz programa se vidi, da je delo postavljeno tako, da prikaže ne samo vstajo, temveč tudi izreden pomen organiziranega političnega dela, brez katerega oboroženega upora prav gotovo ne bi bilo in je zato prav da avtorji dobijo potrebno pomoč pri svojem delu.

L. Bogataj

ščevali v clorothenu. Bajt je predlagal, da se uvede postopek lučenja in s tem se je pocenila proizvodnja in zmanjšal izmet. Lani so prihranili 529.225 dinarjev.

Jože Pfajfar je prejel priznanje za inovacijo »nov način sestavljanja in varjenja verig z grabeži«. Pfajfar je operativni tehnolog v Verigi. Poenostavil je izdelavo verig z grabeži, ki se uporabljajo v gospodarstvu. Pri sami izdelavi verige je ugotovil, da se lahko racionalneje vgrajujejo grabeži - dva manj. Poleg tega je predlagal spremembe tudi na stranski verigi. Lani je prihranil 163.432 dinarjev.

D. Sedej

Priznanje prizadevnemu društvu

V petek, 5. decembra, je društvo za cerebralno paralizo Gorenjske prejelo na svojem drugem občnem zboru Veliko plaketo občine Kranj podeljeno ob letošnjem občinskem prazniku - Po rojstnem listu sicer dokaj mlado društvo pa se lahko pohvali že z dolgoletno skrbjo za prizadete otroke in se po doseženih uspehih uvršča med najuspešnejša v Jugoslaviji - V kulturnem programu na občnem zboru je zapel tudi moški pevski zbor Plamen iz Kroke

Čeprav je bil konec prejšnjega tedna šele drugi občni zbor Gorenjskega društva za cerebralno paralizo, pa obsega društvena dejavnost pravzaprav že eno desetletje. Od leta 1970 namreč gorenjski zdravstveni delavci dograjujejo in izpopolnjujejo mrežo diagnostično terapevtskih centrov pri zdravstvenih domovih, kjer se kar najzgodneje odkriva cerebralna paraliza, eden najpogostejših otrokov invalidnosti v otroškem obdobju; ob skupnem sodelovanju tako strokovnjakov kot tudi laičnih sodelavcev, med njimi je seveda največ staršev prizadetih otrok, so seveda nastale učinkovite oblike pomoči, ki so se pokazale kot izredno koristne. Prav gotovo je bilo zelo malo staršev otrok s cerebralno paralizo, ki bi verjeli, da bodo svojega navadno s hudimi motnjami gibanja otroka videli pri smučanju ali plavanju; prav posebni načini usposabljanja pomagajo prizadetim otrokom, da uspešneje premagujejo težave svoje invalidnosti ter se po svojih močeh vključujejo v domala vse aktivnosti, ki jih opravljajo tudi zdravi otroci. V vsem tem zadnjem obdobju so bili uspehi tega skupnega prizadevanja tolikšni, da je društvo ob letošnjem občinskem prazniku prejelo Veliko plaketo občine Kranj; na drugem občnem zboru jo je društvu izročil podpredsednik družbenopolitičnega zbora skupščine občine Srečo Nečimer.

Gorenjsko društvo za cerebralno paralizo ima 387 članov, vendar pa svoje aktivnosti v Sloveniji ne more primerjati kaj dosti z ostalimi podobnimi društvi, saj pri nas obstaja le še eno tako društvo. Ko so na petkovem občnem zboru v Kranju pregledovali dosežene v preteklih dveh letih, so bili člani ob sicer stalnih finančnih težavah vendarle z doseženimi lahko zelo zadovoljni. Organizirali so že tradicionalno letovanje otrok na morju in to celo brez staršev, kar je seveda spodbudilo večjo samostojnost otrok. Zato so tudi za smučarski tečaj, letošnji je bil na Pokljuki, »pozabili« starše doma. Kolikšen napredek v gibalnih sposobnostih so dosegli otroci tako na morju kot na smučanju, je razvidno tudi s filmskega traku; saj s

Moč delegatske besede

Pogosto smo negodovali, da naš delegatski sistem ni prinesel tistega, kar smo pričakovali in da delegati lahko samo kimajo, da njihovi predlogi niso osvojeni in da prav zaradi tega pojema volja delegatov, da bi sploh še predlagali, odločali. Pa vendarle ima delegatska beseda in odločanje delegata svojo moč, ki potrjuje, da gremo pravo pot in da beseda delegata ni kar tako...

Na 8. redni seji kreditnega odbora Ljubljanske banke - Temeljne banke Gorenjske so delegati med drugim razpravljali tudi o obnovitvi žagalnice lesa in izgradnji energetskega centra Jelovice. TOZD Primarna predelava lesa - senčila Preddvor. Pri banki zaproseni dinarski kredit niti ni bil velik, 9.567.000 dinarjev. Žaga sama je že uvožena in čaka v Preddvoru na montažo...

Toda delegati so investicijo, prav tako kot vse druge, vzeli pod drobnogled. Večina žag na Gorenjskem dela le s polovico zmogljivosti, ker nimajo hlodovine in za naprej se kažejo še slabši časi. Zakaj potem še nove žagalnice? Se ne bi mogle lesne delovne organizacije v sozdu sporazumeti, pa žagati tam, kjer so proste zmogljivosti? Zakaj mora ravno vsaka lesna delovna organizacija imeti svoje žagalnice, pa čeprav že vnaprej ve, da ta ne bo delala polno? Je bila to tudi ena od odločitev, kjer so se zanj dogovarjali le direktorji v sozdu? Morda. Vsekakor pa delegati ugotavljajo, da je bila tudi to ena izmed tistih investicij, ki so bile slabo pripravljene. Namenoma?

Kakorkoli že, delegati v kreditnem odboru Ljubljanske banke - Temeljne banke Gorenjske so se tokrat odločili za - ne. Za predlog je glasovalo pet, proti predlogu pa štirje navzoči delegati.

Sledil je seveda najostrejši protest iz Jelovice. Kako je to mogoče, ko je bilo vendar vse podrobno obrazloženo in v banki dobro vedo, da je ta žagalnica za Jelovico življenjskega pomena. In toliko so vanjo že vložili. Zbrali, združevali sredstva! Les imajo zagotovljen, saj se zanj samoupravno dogovarjajo po vsej Jugoslaviji in celo v Avstriji. Če bi pa šli žagat drugam, kot predlagajo delegati (In kateri so že ti delegati? Povejte nam imena!), bi bil vsak kubik vsaj za 2.000 dinarjev dražji! Zadeva mora še enkrat na kreditni odbor!

Delegati kreditnega odbora so na svoji 9. redni seji sprejeli informacijo Jelovice na dnevni red. Spet je tekla dolga razprava. Morda nekaj dodatnih strokovnih podatkov Jelovce govori v prid žagalnici. Nekaj dejstev je, zaradi katerih bi morda vzeli vso stvar še enkrat v pretres. Strokovne službe banke bi morale še enkrat proučiti prvotno in dodatno vlogo Jelovice, upravičenost investicije, surovinsko bilanco, prioriteto v okviru sozda itd...

Delegati so glasovali (brez prisotnih predstavnikov Jelovice) in se sicer težko, toda z večino odločili, da gre zadeva še enkrat na sejo kreditnega odbora... Izjemoma!

Kako se bodo odločili, ne vemo. Za zdaj le spoznanje, da ima beseda delegatov vseeno svoj moč...

D. Dolenc

olimpiade za otroke s cerebralno paralizo, ki bo čez dve leti na Danskem.

Poleg športa pa društvo spodbuja in organizira tudi druge oblike, kot so na primer lanskoletna razstava slik v Gorenjskem muzeju in prireditve za otroke ob novem letu. Društvo je tudi uspešno pritegnilo k sodelovanju nekaj gimnazijcev, ki prostovoljno enkrat na teden nadomeščajo starše pri otroku, tako da imajo starši tudi nekaj ur zase. Sicer pa otroke s cerebralno paralizo sprejemajo tudi v vrtec, šole in tudi zavode, vendar pa predvsem za slednje velja, da so še vedno premajhni za tolikšne potrebe, kot so pri nas. Prav v tem prizadevanju za več »prostora« za prizadete otroke pa je ena od nalog društva v naslednjem obdobju; ni namreč dovolj, če so dane zakonske možnosti pač pa je marsikje potrebna spodbuda društva, da se v organizirano skrb za vse otroke vključujejo tudi oblike skrbi za prizadete otroke.

L. M.

Jezikovno raziščišče (2)

Sposojeno besedje proti domačemu

V Raziskovalcu 10 (1980) so, med drugim, nepotrebne zadrege pri poimenovanju pojavov iz domače besedne družine seliti (se) in iz prevzete migrirati. Pisec daljšega poročila uporablja predvsem prevzete besede, tj. migrirati, migracije, imigrant, emigrant, le sem pa tja tudi domače izseljenec, preseliti se ipd.; imigrantski rabi celo v dveh pomenih, večinoma kot »nanašajoč se na imigrante«, dovolj pogosto pa tudi kot »nanašajoč se na družbo imigriranja«, kar je seveda še toliko bolj nerodno, da je mestoma dvoumno.

Ker gre za poimenovanja, ki s strokovnega področja neprestano prehajajo na vsakdanje sporazumevalno, bi bilo primerno, da bi se pisec odločil za domače besede in se jih dosledno držal: saj imamo glagole seliti se, izseliti se, vseliti se, preseliti se, doseliti se, samostalnike selivec, izseljenec, vseljenec, seljenec, preseljenec in dose-ljenec, skupna imena tipa izseljenstvo itd., pridevnike tipa selilen; za pomen »nanašajoč se na družbo imigriranja« pa bi lahko izbrali pridevnik vselitven, da bi lahko enoumno delali tudi zveze kot vse-ljenska skupnost v vselitveni družbi ipd.

Mislimo, da se je za domače izraze treba odločiti že iz rodovnega pomena v vseh primerih, ko je enakovredno prevzetemu (ali takšno lahko postane). To načelo Slovenci poudarjamo že od Kopitarja, ki je najodločneje grajal prevzemanje besed, kolikor je posledica udobnosti in nepoznavanja izrazne moči lastnega jezika, ne pa morda njegove nezadostne poimenovalne zmogljivosti.

Raziščišče, katerega člani so Janez Gradišnik, Matjaž Kmecl, Janko Moder, Janez Sršen in Jože Toporišič, vabi vse posameznike, društva, ustanove in organizacije, ki jim skrb za slovenski jezik ni tuja, naj predlože in pobude za boljše jezikovno izražanje pošiljajo na naslov: Sekcija »Slovenščina v javnosti«, Jezikovno raziščišče, RK SZDL Slovenije, 61000 Ljubljana, Komenskega 7.
Dober slovenski jezik naj bo naša skupna skrb!

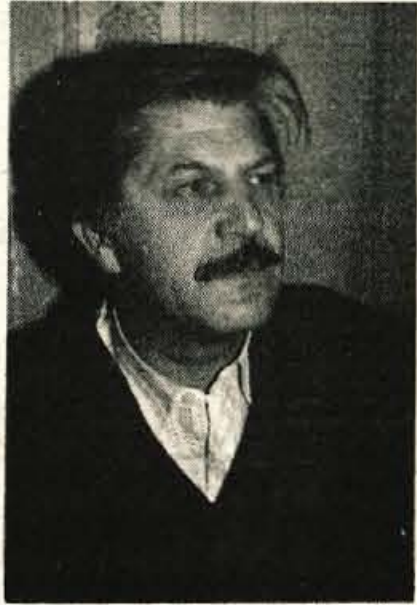
Vzdrževalec in plavžar enako pomembna

V jeseniškem železarstvu ima vzdrževalna dejavnost pestro razvojno pot – Od ustanovitve prve železarske mehanične delavnice je minilo devet desetletij – Nekdanje in današnje vzdrževanje nam predstavlja vodja temeljne organizacije Remontne delavnice Miroslav Noč, ki je zadolžen tudi za usklajevanje med storitvenimi dejavnostmi v železarni.

Katere so glavne ločnice v doseganju razvoju vzdrževalne dejavnosti v železarni?

»Čprav ni točnih podatkov, smo prepričani, da so delavci za vzdrževanje v mehanični delavnici, zgrajeni 1890. leta, imeli tri glavne naloge. Izdelovali so rezervne dele, skrbeli za sprotno vzdrževanje in opravljali velika popravila strojev in naprav. Skladno z razvojem železarstva je seveda napredovala tudi tehnologija vzdrževanja. V obdobju med obema vojnama, na primer, so zaradi postavitve dveh za tiste čase sodobnih plavžev ustanovili konstrukcijsko delavnico. Delavci pri vzdrževanju so tudi vsa leta pozneje sledili Pantzovemu zgledu in ob snovanju proizvodne opreme pogosto izkazali svojo strokovnost in inventivnost.

V povojnem razvoju vzdrževalne dejavnosti je več pomembnih mejnikov. Posebno pomembno je 1966. leto, ko smo vzdrževanje v železarni združili in organizirali strokovnjake za posamezna področja dela enotno

za vso delovno organizacijo. Vlogo storitvenih dejavnosti, zlasti vzdrževalnih, je prav tako poudarila 1973.

leta ustanovitve 4 temeljnih organizacij v železarni, od katerih je bila ena namenjena Vzdrževanju, energetiki in transportu. S širitvijo samoupravne organiziranosti 1977. leta smo vzdrževanje razdelili v tri temeljne organizacije.

Opišite današnje vzdrževalno dejavnost in njeno vlogo pri izpolnjevanju delovnih načrtov!

»Dobra petina vseh delavcev železarne, približno 1400, je zadolžena za vzdrževanje. V temeljni organizaciji Strojne delavnice proizvajajo rezervne dele za stroje, izdelujejo nove konstrukcije in popravljajo stare. V temeljni organizaciji Remontne delavnice opravljamo remonte, velika popravila in specialne usluge. Delavci temeljne organizacije Vzdrževanje, ki so razporejeni po vseh delih železarne, spremljajo proizvodnjo in odpravljajo manjše okvare.

Osnovni cilj železarne je proizvodnja in predelava jekla. Upravičeno lahko trdimo, da je vzdrževalec za njegovo doseg enako pomemben kot plavžar. Brez vzdrževalnih del bi se namreč celotna proizvodnja v železarni v treh dneh popolnoma ustavila. Za priznanje te vloge se moramo vzdrževalci nenehno dokazovati z delom, prizadevati pa si moramo tudi za iskanje pravega mesta v organiziranosti kolektiva.

S kakšnimi problemi se srečujete pri svojem delu?

»Ob zadnji spremembi samoupravne organiziranosti smo izpustili dolžnost usklajevanja celotne vzdrževalne dejavnosti, kar je bila poprej naloga glavnega mehanika. Tako v mnogih vzdrževalnih akcijah prihaja do raznih neskladnosti; na primer, do nepovezanega načrtovanja pri remontih in drugih opravilih. Zadnji čas resno preučujemo možnosti za odpravo teh težav. Pred nedavnim so me zadolžili tudi za usklajevanje storitvenih dejavnosti ob vodenju ene od temeljnih organizacij za vzdrževanje.

Ob tem, da nimamo urejenega dohodkovnega sistema, ki bo omogočil stimulativnejšo delitev osebnih dohodkov, prihaja tudi do razlik pri nagrajevanju enakih del v različnih temeljnih organizacijah. Zaradi tega, izredno težkih delovnih razmer in odgovornega dela se v naših vrstah vsako leto zamenja okrog 150 delavcev. Tudi kadrovska sestava je glede na zahtevnost opravil preslaba, saj je med 1400 delavci le 20 diplomiranih inženirjev raznih strok.

Ni manjši problem ni slaba oskrbljenost z rezervnimi deli, ker izdelovalci opreme po vsem svetu skrbijo za stalno odvisnost od njih. Rešitev tega problema si ometamo od boljše sodelovanja z domačo strojno industrijo in lastnega razvoja.

Povejte še nekaj o načrtovanju bodočega razvoja!

»Prvi in drugi imamo dva cilja. Izdelati vsak rezervni del doma in velike stroje, za namen kar najbolj izkoristiti, je prvi. Zato naš razvoj povežemo z razvojem livarne težkih odlitkov. Drugi je izdelovanje kompletne strojne opreme za železarstvo iz lastnega jekla v sodelovanju z drugimi proizvajalci. S takšnim delom bomo prihranili dragocene devize, predvidevamo pa tudi, da bodo za ohranjanje sposobnosti domačih naprav vzdrževalci še bolj zavzeti.

Besedilo in slika: S. Saje

Nagrajeni kmetje

Ob dnevu republike je Kmetijska zadruga Skofja Loka podelila nagrado za uspešno delo kmetom – kooperantom in delavcem v kmetijski zadrugi. Kandidate za nagrade so predlagale posamezne zadrugne enote in sicer tiste kmete, ki so se najbolj izkazali pri delu na kmetijah in v samoupravnih organih kmetijske zadrug. Nagrade so prejeli kmetje Valentin Ferlan iz Predmosta, Anton Oblak iz Lučin, Anton Rant iz Suše in Milan Jezeršek iz Jazen. Te nagrajence so predlagale zadrugne enote iz Poljanske doline.

Iz Selške doline pa so predlagali izbrali Janeza Egarta iz Zgodnje Sorice, Franca Pogačnika iz Kašič, Franca Prezlja iz Podlonka. Zadrugna enota iz Skofje Loke pa je predlagala Francko Suštaršič iz Trate, Janka Zontarja iz Sv. Duha, Andreja Habjana iz Breznice in Milana Habjana iz Brodov.

Hkrati so podelili tudi nagrade delavcem kmetijske zadrug. Prejeli so jih mag. Jurij Kumer, Marica Demšar, Janez Treven, Danilo Benedik in Stane Zontar.

Tekst in slika: V. Primožič

Smuči v tuji konkurenci

Begunjski Elan je med najbolj uspešnimi jugoslovanskimi izvozniki – Kar 80 odstotkov smučni prodajo na tujem – Vedno večja konkurenca

Radovljica – Delovna organizacija Elan Begunje ima danes šest temeljnih organizacij združenega dela, zaposluje pa okoli tisoč delavcev, od tega je kar 46 odstotkov žensk. Elan s svojo proizvodnjo posega tudi izven Begunj. Tako so v Preski pri Kočevju odprli obrat za izdelovanje lesenih smuč, pred dvema letoma pa se je začela proizvodnja v prvem mešanem podjetju Elana v Avstriji, na področju, kjer živijo koroški Slovenci. Nato pa so leto kasneje ustanovili še podjetje za proizvodnjo tekaških smuč na Švedskem. Tako je Elan najbolj sodobna tovarna s svojimi dislociranimi enotami, med prvimi pa so tudi ustanovili znanstveno-raziskovalni inštitut.

Kljub velikemu povpraševanju in prodaji na domačem tržišču je Elan prodajal vedno bolj na tuje tržišče – izvažajo 80 odstotkov proizvodnje smuč. Zaradi kvalitete so se tudi uveljavili in danes so za 10.500 dolarji na zaposlenega med najuspešnejšimi izvozniki v Jugoslaviji. Elan se torej že vsa leta – izvažati so začeli leta 1950 – dobro prilagaja zahtevam tržišča in se pravilno proizvodno usmerja.

Vendar pa v Elanu ugotavljajo, da bodo današnja kriza v svetu in stabilizacijska prizadevanja doma, brez dvoma vplivali na prodajo za življenjske manj nujnih potrebščin. Na pro-

izvodnjo Elana že pomembno vplivajo rast stroškov, pomanjkanje naravnih derivatov za plastične izdelke, ustavitve investicij, kar pomeni prizadene proizvodni program opreme telovadnic. Konkurenca na svetovnem tržišču pa je predvsem v smučeh izredno huda in iz leta v leto huja, a ne v kvaliteti, kjer je Elan med prvimi. Konkurenca se izražata v veliki količini neprodanih smuč, točno znanih firm, saj ima le Rogl 600.000 parov neprodanih smuč. Zato se v svetu, tudi sosednji Avstriji, na tem področju združujejo in enotno nastopajo z drug drugega podpirajo.

Vsi ti zunanji vplivi in notranje težave, ki se izkazujejo v različnih delih, v neustrezni kvalifikaciji strukturi delavcev, v visokih davkih za reklame, ki je v tej panogi nujna ter v drugih problemih, kar jo, da bodo prihodnja leta težja in naporna tudi za begunjski Elan.

Elan so v planih skupščine občine Radovljica opredelili kot pomembnega nosilca razvoja, vendar pa bodo morali še dogovoriti o prostorskem planu in Elanu znatno bolj pomagati kot do zdaj. Razrešili naj bi torej spore in zatikanja ob prostorskem planu in se zavedali, da imajo primernih prostorov in moderne proizvodnje v prihodnjih letih Elan na zmore velike in vedno večje svetovne konkurence.

D. Saje

Razvoj spet obstal

Kompasova temeljna organizacija na Ljubelju je odložila načrtovano naložbo v izboljšanje in razširitev hotelskih ter deloma žičniških zmogljivosti

Tržič – Delavcem Kompasove temeljne organizacije Turistično gostinski obrat na Ljubelju ne bi mogli očitati, da si ne prizadevajo za čim boljše poslovne rezultate. V zadnjih dveh letih so na primer uspeli ustaviti obdobje izgub.

Vendar pa to kolektivu še ne zagotavlja brezskrbne prihodnosti. Ob rahlem zasuku se izgube kaj lahko ponovijo, posebno ker delavci celo po dveh letih od sprejetja šanacijskega načrta ne vidijo jasne razvojne slike. Kot je povedal predsednik izvršnega sveta skupščine občine Tržič Janez Ivnik, niti delovna organizacija Kompas niti ljubeljska temeljna organizacija nimata dolgoročnih usmeritev, ki bi bile osnova za izboljšanje gostinske in turistične ponudbe na ljubeljsko-zeleniškem območju in hkrati porok za trajnejše uspešno gospodarjenje. Večkrat tudi spreminjajo poslovne odločitve.

Delavci Kompaspa so doslej radi poudarjali, da se v svojih težavah pomoči tržiške družbenopolitične skupnosti Res, je, da kolektiv v dolgih letih nakopičenih slabosti sam ne bo lahko premagal, res pa je tudi, da so mu, posebno letos, občinski izvršni svet, družbenopolitične organizacije ter celo skupščina občine stale trdno ob strani. Načrtovana naložba Kompaspa v izboljšanje hotelskih ter deloma žičniških zmogljivosti

dobila vso podporo, hkrati pa kolektiv prejel tudi del sredstev iz občinskih skupnih rezerv za obnovo žičnic.

Zimska turistična sezona je torej po dolgih letih lahko najbolj obetavna, če... Kompas pa kredita pri ljubljanski banki, temeljni banki Gorenjske ter s tem celotne naložbe odstopil. Kot je pojasnil Janez Ivnik, predsednik izvršnega sveta, tiči razlog predvsem podražitvi investicije. Bančno sili namreč sejal tako počasi, da niso v vrednosti naložbe Kompas obnove odobrenemu kreditu ne bi mogli nadomestiti, saj je njegova akumulacija izredno šibka, kaže pa tudi, da se je nekoliko zbal odplačila vsa obrokova posojila.

Problematika Kompaspa na Ljubelju bo vedno težje rešljiva, če starejša bo, meni Janez Ivnik. Zato odstop Kompas od naložbe, ki je prelaga v novo srednjeročno obdobje, ni pametna poslovna odločitev.

Na Ljubelju se torej kljub naporem celotne tržiške družbenopolitične skupnosti še nekaj časa ne bo nič spremenilo. To je slabo, kajti gostje danes niso več zadovoljni le s udobno posteljo, ampak zahtevajo pestrejšo ponudbo, v kateri sodijo tudi urejena smučarska in zvečanjska žičnica.

H. Jelovčič

Armirane plastične cevi

Donitov tozd Trival v Kamniku namerava razširiti proizvodnjo vsestransko uporabnih armiranih plastičnih cevi – Tehnologija temelji na lastnem znanju

Kamnik – Armirane plastične cevi so izdelek sodobne tehnologije in imajo v primerjavi s cevmi iz drugih materialov vrsto prednosti. Poleg fizikalnih lastnosti je to tudi lažja in cenejša montaža, kar vse skupaj daje ugodne ekonomske pokazatelje. Njihova uporaba je vsestranska: za vodne, kanalizacijske, plinske, naftne in druge cevovode, primerne so tudi za prenos kemikalij, za cevi in posode za visoke pritiske in še bi lahko naštevali. Donitov tozd Trival v Kamniku tovrstno proizvodnjo razvija že od leta 1964. Pravo, serijsko proizvodnjo pa so dosegli pred štirimi leti, ko jim je uspelo povezati računalnik z nastavitvijo navijalnega stroja, kar je omogočilo hitro in natančno izračunavanje kakršnekoli dimenzije cevi. Trival proizvodnjo razvija na osnovi lastnega znanja, iz uvoza je prišel le računalniško krmiljeni stroj.

Trival se zadnja leta sooča z nizko akumulacijo in tržne raziskave so pokazale, da razširitev tovrstne proizvodnje zanj pomeni preobrazbo in hitrejši razvoj. Za razširitev proizvodnega programa bodo zgradili novo proizvodno dvorano, v prvi fazi 2.100 kvadratnih metrov pokritih površin, v katero bodo preselili obrat Plastika, njegovi sedanji prostori, ki zaradi nizkega poslopa niso primerni za proizvodnjo, pa bodo postali skladišče. Trival sam ne bo

zmogel zbrati potrebnih sredstev za naložbo, zato bodo sredstva združili v okviru delovne organizacije Donit, saj naložba sodi med prednostne, prav tako je vključena tudi v bančni načrt. Gradnja in oprema bosta veljali 76,6 milijonov dinarjev, celotna investicija pa 91 milijonov dinarjev.

Seveda se v zdajšnjih razmerah takoj zastavi tudi vprašanje uvozne odvisnosti glede surovin in opreme ter izvoza izdelkov. Tržne raziskave kažejo, da bo Trival armirane plastične cevi lahko prodajal tudi na tujem. Že doslej mu je uspelo pri večini izdelkov zagotoviti domače steklo, surovino, ki je v izdelkih udeležena s 70 odstotki. Doslej je iz uvoza prihajalo 30 odstotkov steklenega rovinga, v bodoče pa računa povsem na domače steklo. Še naprej pa bodo morali uvažati nekaj smol. Za razširitev proizvodnje, ki bo ekološko čista, energetsko nezahtevna in precej avtomatizirana, bodo morali uvoziti nekaj opreme. Ker pa so že doslej nekatere stroje izdelali sami, bodo pred začetkom gradnje še temeljito preučili, kaj lahko naredijo doma. Izvozno uvozna bilanca po investiciji pa kaže, da se bo leta 1985 v primerjavi z letom 1982 izvoz povečal s 53 na 104 milijona dinarjev, uvoz pa zmanjšal z 8,4 milijona dinarjev na 186 tisoč dinarjev.

M. Volčjak

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Živeti življenje...

Nekoč se je zgodilo in verjetno se bo še kdaj. Prišla je kakor mnogi pred njo. Imela je želje, hotela je gotovost, hotela se je postaviti na lastne noge.

Bila je študentka (do tedaj) iz »južnih krajev« kot pravimo ljudem iz drugih republik, noseča, brez stanovanja, brez vsega. Prišla je po pomoč, prišla je, da bi se ji pomagalo na njeni življenjski poti. Iskala je majhen prostorček za spanje in zaposlitev. Ali je to mnogo?

Iskala je, iskali smo se in še. Kako ji sploh pomagati? Dekle se je zavedalo, da verjetno zahteva mnogo.

Brala je časopise, pošiljala prošnje, vendar je bilo zaman. Spraševala se je ali so ljudje brez srca ali so krive težave v delovnih organizacijah, smo kot posamezniki (in družba) brezobzirni in gluhi za tuje prošnje in težave?

Staršem ni hotela povedati o sebi, hotela je sama vzdržati na začetku svoje nove življenjske poti. V tej mladosti ni bilo opaziti vznemirjenosti, ampak odločnosti, željo do dela in komaj spočetega življenja v njej.

Ali vse te želje uničiti že na prvem koraku, ker smo ljudje prevečkrat slabi, egoistični in nepripravljeni za sodelovanje in pomoč drugim? Prehitro pozabljamo na lastne težave in težke trenutke, ki smo jih preživljali, na čas, ko smo tudi sami iskali pomoč. Tedaj smo verjetno imeli tudi več razumevanja.

Tako je dejala in odšla. Morda je resnično preveč želela naenkrat. Verjetno je tako. Prišlo bo še več njej podobnih; kako pomagati vsem? Tak odgovor prav gotovo ni na mestu.

Odšla je. Ni mogla čakati v nedogled. Bilo je dekle z velikimi težavami na začetku življenjske poti. Seveda, da ji nismo rekli, da se tako začenja samostojno življenje. Sama naj odgovarja in nosi posledice. Drugič bo vedela, kako je treba...

Zal pri njej ne bo nikdar »drugič«! Nikdar ne bo mogla pokazati, kar se je naučila prvokrat.

P.S. Vsaka podobnost z resničnostjo je zgolj naključna.

Branko Bukovnik

Likovni značaj fotografije NOB

Fotografija predstavlja pomembno dokumentarno dopolnilo obsežni zbirki arhivskega gradiva iz obdobja NOB. To posebno obdobje naše fotografske zgodovine je sklenil Kabinet slovenske fotografije ob dnevu republike skupaj z reprodukcijami v katalogu predstaviti slovenski javnosti. Iz reprezentativne zbirke je izdvojil blizu petdeset fotografij, ki jih razstavlja v galeriji Mestne hiše v Kranju. Vendar pa namen razstave tokrat ni le obnovitev naše polpretekle zgodovine, pač pa fotografijo iz tega obdobja predvsem likovno ovrednotiti.

Sodelavce Kabineta slovenske fotografije je čakala zahtevna naloga pregledati obirno fototeke z več kot 150 tisočimi negativi, ki jih je bilo po poglobljenem študiju treba razvrstiti in nekatere likovno obdelati. Izdvojili so fotografska dela dvajsetih slovenskih avtorjev – med njimi je tudi sedem neznanih fotografov. – Najbolj znani so

Jože Petek, fotograf XIV. divizije; Slavko Smolej, akademski slikar Božidar Jakac, letiči fotoreporter Edi Šelhaus in še vrsta priložnostnih fotografov.

Šest fotografij sta naknadno likovno obdelala Janez Marenčič in Marjan Fajfar, ki sta jim vdihnili tudi individualni umetniški značaj. Impresionistični predznak Marenčičeve fotografije umetniško dosega njegovo današnjo likovnost, fotografska govornica Fajfarjeve obdelave pa odraža le njemu lasten ekspresionizem.

Razstavljenе fotografije odlikujejo monumentalne kompozicijske zasnove, napetost v dogajanju, ki dokazujejo avtentičnost fotografije; iz mnogih govori tragičnost medvojnega trpljenja, za izhodišče jim služi grobi realizem, včasih celo naturalizem, ki izpričuje surovi čas nastanka fotografij. Vse bolj je opazna vsebinska komponenta, zavestno izbran motiv, ki pri gledalcu izziva posebna čustva. D. Ž.

Razstava v domu starostnikov

Tržič – V torek, 25. novembra, so v počastitev dneva republike v tržičem Domu Petra Uzarja odprli razstavo oljnih slik **Marjana Pančurja**. Gre za prvo tovrstno prireditve v domu starostnikov in je plod sodelovanja vodstva doma, tržičke galerije in slikarja samorastnika Marjana Pančurja iz Ljubljane, sicer domačina.

Olja, ki jih razstavlja avtor v jedilnici doma starostnikov obsegajo vse tri osnovne teme, ki jih najpogosteje upodablja: krajino, tihožitje in portret. V slikarski šoli Ivana Roba v Ljubljani je pod mentorstvom Rajka Slapernika izbrusil svojo nadarjenost do tiste mere, ko že dvomimo, če smemo govoriti o slikarju amaterju, kajti že dela sama brez strokovne razlage učinkujejo dovršeno in izvenjivo v zaključeno celoto. Se posebej smemo to trditi za odlični portret Ivana Cankarja, ki daje razstavi nek osnovni ton. Ob njem so predstavljena cvetlična tihožitja, ki brez spogledovanja s kičem s svojo svežostjo spreminjajo prostor v malo galerijo. Cinije, sončnice, poljsko cvetje, vse je predstavljeno s tako ljubeznijo in spoštovanjem do upodobljenega, da kar čutimo mehko čopiča, ko išče v izbranem predmetu njegovo lepoto.

In krajine! Prav tu kaže avtor največjo samostojnost, saj čutimo že poskuse, da videno preoblikuje v novo poustvarjeno. Tu ni zgolj preslikovalec, tu v zapisu krajine išče odziv na ustvarjalni nemir, ki mu narekuje ustvarjanje v olju.

Pobuda, da v domu počitka predstavi svoja dela, je odraz humanosti in s to prakso kaže nadaljevati. Ne nazadnje tudi zato, da ostarelim ponudimo umetniško izročilo ne le slikarjev, temveč tudi pesnikov, pisateljev in poustvarjalcev. Večer, ki so ga učenci Bračičeve šole pod mentorstvom Jožice Kodrove izvedli ob otvoritvi razstave in odziv pri oskrbovancih doma, je bil več kot zgovoren dokaz za to.

Razstavo olj v domu Petra Uzarja v Bistrici pri Tržiču si lahko ogledate do 20. decembra. Janez Šter

imela v primerjavi z bojnimi potmi drugih slovenskih brigad najdaljšo in najtežavnejšo pot: prvi proletarski bataljon Toneta Tomšiča je začel nastajati 4. maja 1942, v celotni brigadi pa se je po nepopolnih podatkih ves čas vojne borilo kar 5.390 borcev. Pa je po drugi strani vendarle prav, da nastaja šele sedaj. Sedaj, ko so si partizanski pisatelji, kot je med njimi tudi Franci Strle, nabrali bogatih izkušenj o tovrstnem pisanju in lahko zdaj ustvarjajo najboljša dela. Le dokaz za to, poudarjajo zgodovinarji in ugledni partizanski voditelji, med njimi tudi Lado Ambrožič-Novljan, je tudi odlična monografija Kokrškega odreda izpod peresa partizanskega pisatelja Ivana Jana Srečka.

Pisatelj Franci Strle v svoji prvi knjigi o Tomšičevi brigadi plastično opisuje posamezne brigade prve udarne grupe, kajti, kot pravi, partizan je vsak zase osebnost. In Strle jih opisuje resnično mojstrsko, da dobesedno zažive pred nami.

V nakladi 10.000 izvodov je izšlo to prvo delo, vendar se že pogovarjajo o ponatisu, kajti prodali so jih že okrog 6.000, okrog 6.000 so jih pa namenili preživelim borcem in svojem padlim borcem Tomšičeve brigade. D. Dolenc

Prešeren grafično in v prevodih – Ob 180-letnici rojstva velikana slovenske poezije, dr. Franceta Prešerna, v Prešernovi hiši v Kranju razstavlja grafično izvedbo pesnikovih Sonetov nesreče akademski slikar **Tomaž Kržišnik**. Hkrati **Študijska knjižnica s sodelovanjem Narodne in univerzitetne knjižnice in Biblioteke SAZU** predstavlja prevode Prešernove poezije v letih od 1970 do 1980. V zadnjem desetletju je bil odmev silno obsežen, zajet je v prevodih in trinajst jezikov, med katerimi imajo največji delež južnoslovanski in drugi slovanski jeziki, pa madžarščina, esperanto, latinski jezik in seveda za urbano poezijo posebej dojemljivi italijanski jezik. Podoba recepcije Prešernove poezije pa je še obsežnejša, saj je do konca leta pričakovati še francosko, makedonsko in hrvatsko izdajo. Samostojnih prevodov je bilo v tem desetletju deset. Poezije pa so objavljene še v številnih zbornikih in antologijah – le Sonetni venec je doživel najmanj osemnajst objav. D. Ž. – Foto: F. Perdan

Pregledna razstava del Franca Novinca Napoved bodoče ustvarjalnosti

Po razstavi na temo Himalaja, ki jo je akademski slikar Franc Novinc priredil pred nekaj meseci v Skofji Loki v Puštalski kapeli, si v istem prostoru lahko spet ogledamo novo razstavo tega slikarja. Tokrat se je odločil za razstavo, s katero se je ozrl na svoje delo v zadnjih desetih letih. Pregledne razstave za krajše obdobje ali pa retrospektivne razstave, s katerimi slikarji pregledujejo svoje delo v določenem obdobju ali pa svojo celotno življenjsko ustvarjalnost, so vedno zanimive. Čeprav razstavni prostor v Puštalski kapeli ne dovoljuje obširnejšega pregleda, je Novincu uspelo prikazati bistvo slikarske poti, ki jo je prehodil v desetletju od leta 1970 do danes.

Prva slika, ki nas v tem obdobju še posebej zanima, je z letom 1971 datirano Prebujenje. Krajina s hribom, izza katerega se v intenzivnem prodoru bleščijo žarki sonca, ki se skriva za samim vrhom hriba. To je tisto obdobje Novinčevega slikarstva, ko je že opuščal zasnove ekspresionizma in prehajal na krepko barvno in skoraj ploskovno obravnavanje danega motiva. Podobna tej je tudi slika Njive iz leta 1972, nakar avtor preskoči nekaj let svoje ustvarjalnosti in pred nami so slike iz leta 1976 (sliki Listje in Drevesa). V tem obdobju se, vsaj tako bi lahko bilo mogoče, znova vrne h krepkemu barvnemu moduliranju zaobljenih oblik (drevesa), ki izstopajo iz povsem ploskovnih in enobarvnih delov slike, ki je grajena na principu treh pasov, od katerih sta spodnji in zgornji ploskovno obarvana in tudi brezpredmetni barvni ploskvi, medtem ko je vse likovno dogajanje osredotočeno na srednji pas. Opušča tudi živobarvnost in uporabljata samo zelene ali modre barve, tako da kmalu gradi sliko v takorekoč tonski obdelavi. Takšna je slika Plavajoči list, 1978, in podobna tej je slika Regrat, 1978. Posebno skupino tvorijo slike: Prodor svetlobe, 1977, Vejevje, I in Vejevje II, 1978, kjer slikar samo z rahlimi akcenti navezuje čisto slikarsko raziskovanje na naslov slike oziroma na motiv. Skoraj bi lahko rekli, da je v teh slikah slikar raziskoval vizuelne možnosti, ki jih ponuja impresionizem, ki seveda obstajajo in ki jih doseje sodobno slikarstvo še ni začelo iz globin te zakladnice črpati. Še ena pot je, ki jo je raziskoval Novinc: od enega predmeta je prešel na skupino predmetov oziroma na izsek iz neskončnega traku, ki se je v tem hipu ustavljal pred našimi očmi. Nič več ni dveh ali treh pasov v njegovih slikah, ampak obstaja ena sama površina in ta vsa prekrita z množico istovrstnih predmetov ploskovno navrtjenih na slikarsko ploskev. Njegove Ajde so take in še bolj ilustrira povedano slika Bukovje spomladi, 1980. Prav na to sliko moramo biti še posebej pozorni. Verjetno napoveduje še en nov opus v Novinčevem slikarstvu, ki išče pot do novega obravnavanja pejzaža v najbolj sodobnem pomenu te definicije.

Na ta način je tudi sedanja Novinčeva razstava, ne samo pregled dela v zadnjem desetletju, ampak tudi napoved bodoči ustvarjalni usmeritvi v raziskovanje nadaljevanja vizuelnega doživljanja.

Andrej Pavlovec

Posnemanja vredeni

Nova kulturna komisija osnovne organizacije sindikata v LTH si je za sezono 1980/81 zadala vrsto nalog, ki jih že uspešno uresničuje

Škofja Loka – Kako lahko zaživi kulturno delo v neki delovni organizaciji, če je delo med člani komisije prav porazdeljeno, pa seveda, če je tudi vodstvo pravo, se je pokazalo letos v Loških tovarnah hladilnikov v Skofji Loki. Vse kaže, da se je novi predsednik kulturne komisije pri osnovni organizaciji sindikata Janez Tavčar, orodjar v tozdu Orodjarna, v tem letu oprijel dela z vso resnostjo. Pri kulturnem delu ni novinec, saj je že petnajst let član KUD Ivan Cankar pri Sv. Duhu in se poskuša tudi v režiji.

V program za sezono 1980/81 so uvrstili organizacijo vrste razstav domačih umetnikov in vrsto družabnih prireditev. Tako so za sodelavce iz drugih republik septembra pripravili zabavno-glasbeno oddajo, v kateri so razen ansambla »Oglarje« in orkestra loške vojašnice, nastopili samo delavci iz LTH. Prireditve je odlično uspela in še bolj povežala delavce med seboj. Naslednja zelo uspešna prireditve je bila ob 29. novembru, ko so nanjo povabili vse upokojence in delovne jubilate LTH. Med domačimi delavci je Janez, ki je prireditve tudi režiral, našel recitatorje, pevce, odlične frulaše, tamburaše, harmonikarje in celo odlične humoriste, ki so navduševali s šaljivimi dogodki iz lastne delovne organizacije.

V svoj kulturni program 1980/81 si je komisija zadala organiziranje več gledaliških nastopov ali recita-

lov v LTH, sodelovala bo s športno komisijo pri izbiri športnika leta, prizadevala si bo pa tudi, da bi LTH finančno pomagala nekaterim škofjeloškimi društvom, kot so folklorne skupine, pevski oktet Cvetko Golar in komorni zbor Loka.

Janez Tavčar izgubi z organizacijo dela in kulturnim delom samim seveda veliko svojega prostega časa, toda vesel je, ker mu je uspelo razgibati že nekoliko zastalo kulturno življenje v LTH in dosedanja uspehi njemu in vsem sodelavcem v komisiji dajejo novega veselja in smelih načrtov pri delu. Zagotovo bomo o njihovem delu kaj kmalu spet zapisali kaj spodbudnega. Prav bi bilo, da bi jih posnemali. Tako, kot so v LTH ugotovili, da je med delavci iz drugih republik veliko neznanih talentov, ki so z velikim veseljem in navdušenjem sodelovali pri vseh prireditvah, bi lahko ugotovili tudi drugod. Le odkriti bi jih bilo treba in jim dati možnost, da se pokažejo. Potem bo v kolektivu tudi sicer vse drugače ... D. Dolenc

Linhartova proslava v Radovljici

Radovljica – V počastitev Linhartovega dne, kulturnega praznika občine Radovljica, ki ga proslavljajo vsako leto 11. decembra v spomin na zaslužnega radovljiškega rojaka Antona Tomaža Linharta, začetnika slovenske dramatike, bo osrednja proslava v petek, 12. decembra, ob 19.30 uri v avli radovljiške osnovne šole. Ob tej priložnosti bodo podelili najvišja priznanja kulturne skupnosti Radovljica – Linhartove plakete in diplome.

Kulturni program bodo posvetili tudi počastitvi 180-letnice rojstva največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna. Nastopili bodo operna umetnica Zlata Ognjanovič v spremljavi pianistke Dane Hubadove, domače kulturne skupine ter pevci in recitatorji iz Škofje Loke. JR

Kramer proti Kramerju, film je končno dospel tudi na filmsko platno. Zlati oskarjev, prepričljiva navsezadnje pa še njena zgodba, ki ni nič manj najbolj vznemirljiva sodobna dramska drama – vabeči, ki polnijo dvorane in obkajo na blagajniška okenca razprodano. Film je tako izredno tehnično, da mislimo in čutimo, da nam veli – vsaj dve uri ne gremo mi s filmom, ampak nam. Šele kasneje morda, filmaka pripoved suleže, se porodi kopica vprašanj, kaj se, kaj je v tej filmski, ki se ponaja prav z dramatično, bogato opremo stanovanje premožne ameriške družinice, zavirljivi hišni standard, visok družbeni položaj gospodarja? Mar ni vprašljivo, da nam ponujajo usodo, ki po osemletnem zatijju, leta in pol postane uspešna ustvarjalca z 31.000 doletnega zaslužka? Kje drugje, ki se možno kot v »objubljeni Ameriki! In način življenja, s katerim tako solzavo potujejo, nikakor ni povprečno, čeprav se skuša kot tak predstaviti? Pod prozorno zgodbo se namreč razgalja še eno, ki vidi edini smisel družbe, ki je že rešila osnovne eksistencialne probleme, v njenem pomenu obratno v vase. Toda, kaj je res edina rešitev smiselne človekovega obstoja v tem, da se skrbi za družbeno sprevrže za lastno dobro? Kakšni pomisleki velja sprejeti, ki je od režije do igre odlično narejen, da se že hip izrečemo zanj! Lillijana Šaver

Šla je knjiga Tomšičevi brigadi

Knjižnici NOV in POS je od celotnega programa 80 fotografij doslej izšlo že 48 monografij o partizanskih brigadah in njihovih službah. Zadnja, ki je izšla v kratkem, je delo partizanskega pisatelja Francija Strleta – najbolj znani sta njegovi deli »Partizanski samotar« in »Veliki finale »Kokrške« – Tomšičeva brigada. Sledile ji bodo še tri monografije o Tomšičevi brigadi in sicer Tomšičeva brigada 1943, Tomšičeva brigada 1944 in Tomšičeva brigada 1945.

ni prav, da je monografija pomembni slovenski partizanski brigadi napisana šele sedaj, vendar ustanovljena kot partizanska udarna brigada in je

Janez Golmajer

Če je strniti vse misli in v tem žalostnem trenutku, ko se poslavljamo od Janeza, veterana tržičkega pihalnega orkestra, soustanovitelja preden godbe na pihala. Kot mlad fant je leta 1927 v vrste tedanje godbe na pihala, ki je slonela na prostovoljnem delu, sodelovala navdušence tovrstne glasbe. Bil je eden izmed tistih, ki je vse od začetka razvijal in bil vseskozi zavzet godbenik, čeprav se je včasih čisto soočal tudi z materialnimi in kadrovskimi težavami. Zato je zetev njegovega glasbenega dela bogat, več kot pol stoletja sodelovanja je izjemno uspešno delo. Eden redkih članov je bil, ki izgovorov ni poznal. Njegov odnos do dela je bil zgled za vse.

Bil le zvest član pihalnega orkestra, sodeloval je v drugih glasbenih skupinah, tako pri tržičkem samostojnem orkestru in drugod, kjer je bilo potrebno. Za svoje delo je bil deležen družbenih priznanj. Je nosilec medalje dela, imetnik Gallusove značke, Kuršove nagrade in številnih drugih priznanj in medalj. Njegov odnos do ostalih godbenikov je bil vseskozi tovariški, družaben in njegova navzočnost je bila vselej ljuba in prijetna.

Kadri smo ga imeli in on je imel rad, saj to že dolgo po sebi potrjuje njegovo zvesto sodelovanje. Po njegovem smrti ga bomo spominjali.

Godbeniki pihalnega orkestra Tržič

31 KRANJ

Osnutek odloka o proračunu občine Kranj za 1981

Davki in prometni davki glavna vira

33. SEJA ZBORA DRUŽBENEGA DELA SKUPŠČINE OBČINE KRANJ, ki bo v sredo, 17. decembra ob 15. uri v dvorani kranjske občinske skupščine

34. SEJA ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI SKUPŠČINE OBČINE KRANJ, ki bo v sredo, 17. decembra ob 15. uri v dvorani kranjske občinske skupščine

32. SEJA DRUŽBENO-POLITIČNEGA ZBORA SKUPŠČINE OBČINE KRANJ, ki bo v sredo, 17. decembra ob 15. uri v dvorani kranjske občinske skupščine

Kranjčani v osnutku občinskega proračuna za prihodnje leto ugotavljajo, da sistema splošne porabe oziroma njenega financiranja ne bi kazalo menjati. Leta 1981 pa bodo sredstva za splošno porabo naraščala za 10 odstotkov počasneje od rasti dohodka, kar pomeni nadaljevanje že letos sprejete politike. Organi skupščine bodo med letom ugotavljali, če se to načelo uresničuje. Če bo razmerje porušeno, bo potrebno primerno ukrepati in spravi porabo v dogovorjene okvire. Če bodo prihodki preseglji dogovorjeno raven, bo izvršni svet občinske skupščine ukrepal in presežna sredstva vrnil gospodarstvu. Takšen je tudi smisel politike gospodarske stabilizacije.

Sredstva občinskega proračuna bodo potrošena za delovanje organov družbenopolitične skupnosti in organov družbenopolitičnih organizacij, za uresničevanje nalog s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite, za zagotavljanje

občinskih priznavalnin borcem NOB, za delovanje delegatskega sistema in izvajanje nalog na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite po krajevnih skupnostih ter za zadovoljevanje drugih potreb v občini, kar je določeno z ustavo, zakoni in drugimi akti.

Prihodki občinskega proračuna bodo prihodnje leti nižji kot pa je bil običaj v letih sedanjega, iztekajočega se srednjeročnega obdobja. Davki iz osebnega dohodka bodo glavni viri prihodkov občinskega proračuna. Njihov delež naj bi bil kar 46,80 odstotka. Drugi najpomembnejši vir prihodkov občinskega proračuna bodo prometni davki, nadalje pa davki od premoženja in davki od dohodka od premoženja. Nekaj nad 44 odstotkov prihodkov občinskega proračuna bodo predstavljali ti viri. Ostali, manj pomembni viri občinskega proračuna pa bodo takse, prihodki po posebnih predpisanih, kamor sodijo denarne kazni, in ostali prihodki. Skupaj naj bi po predvidevanjih osnutka proračuna prihodnje leto njegovi prihodki narasli za 16 odstotkov, skupno pa naj bi proračun znašal 246 milijonov dinarjev.

Osnutek proračuna predvideva tudi način trošenja in namene, za kar se bodo proračunska sredstva uporabljala. Proračun naj bi pokrival tudi anuiteto od negospodarskih investicij, prav tako pa se bodo prihodki proračuna uporabili za financiranje občinskih upravnih in pravosodnih organov, za financiranje programa ljudske obrambe in družbene samozaščite ter za financiranje družbenopolitičnih, družbenih in drugih organizacij ter društev.

Proračun bo namenil sredstva tudi za priznavalnine in drugo pomoč borcem NOV, za družbeno pomoč žrtvam fašističnega nasilja in za najrazličnejše druge oblike pomoči. Prav tako bo proračun zagotavljal denar za pripravo najrazličnejših urbanističnih in prostorskih dokumentov, krajevnim skupnostim in krajevni samoupravi pa naj bi bilo prihodnje leto namenjenih več sredstev kot letos. Sredstva se bodo delila na osnovi posebnih meril, ki jih bo sprejel zbor krajevnih skupnosti.

Dnevni red

Delegati zborov kranjske občinske skupščine bodo na srednjem zasedanju razpravljali in sklepali o pomembnih zadevah. Po izvolitvi komisij za verifikacijo pooblastil, ugotovitvi sklepčnosti zborov in odobritvi zapisnikov zadnjih zasedanj bodo delegati obravnavali:

- osnutek sprememb in dopolnitve statuta občine Kranj
- osnutek družbenega plana kranjske občine za obdobje 1981-1985
- osnutek resolucije o politiki izvajanja

nja družbenega plana občine Kranj za obdobje 1981-1985 v letu 1981

- osnutek odloka o proračunu občine Kranj za leto 1981

- predlog odloka o pravicah in dolžnostih občinskih organov na področju družbene kontrole cen ter o načinu uresničevanja posebnega družbenega interesa pri opravljanju nalog občinske skupnosti za cene

- predlog družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v Sloveniji.

Zadnja točka dnevnega reda bodo predlogi in vprašanja delegatov in delegacij.

- predlog odloka o pravicah in dolžnostih občinskih organov na področju družbene kontrole cen ter o načinu uresničevanja posebnega družbenega interesa pri opravljanju nalog občinske skupnosti za cene

- predlog družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v Sloveniji.

Zadnja točka dnevnega reda bodo predlogi in vprašanja delegatov in delegacij.

- predlog odloka o pravicah in dolžnostih občinskih organov na področju družbene kontrole cen ter o načinu uresničevanja posebnega družbenega interesa pri opravljanju nalog občinske skupnosti za cene

- predlog družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v Sloveniji.

Zadnja točka dnevnega reda bodo predlogi in vprašanja delegatov in delegacij.

Predlog odloka in dogovora

PREDLOG ODLOKA O PRAVICAH IN DOLŽNOSTIH OBČINSKIH ORGANOV NA PODROČJU DRUŽBENE KONTROLE CENE TER O NAČINU URESNIČEVANJA POSEBNEGA DRUŽBENEGA INTERESA PRI OPRAVLJANJU NALOG OBČINSKE SKUPNOSTI ZA CENE KRANJSKE OBČINE - V skladu z zveznim zakonom o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen ter republiškega zakona o pravicah in dolžnostih organov družbenopolitičnih skupnosti na področju družbene kontrole cen in skupnosti za cene je treba po občinah še letos sprejeti ustrezne izvedbene akte, da bodo lahko nove sistemske rešitve na tem področju uveljavljene v začetku prihodnjega leta. Predlagani odlok je pomemben korak pri uresničevanju obeh zakonov ter urejanju in organiziranju na tem področju v občini. Delegatom zborov kranjske

občinske skupščine je predlagana takšna skupnost za cene v občini, ki bo imela le predsednika in svet skupnosti, delovne skupnosti pa ne bo. Strokovne naloge bo zanjo opravljal skupščinski komite za gospodarstvo in finance.

PREDLOG DRUŽBENEGA DOGOVORA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH DRUŽBENEGA DOGOVORA O URESNIČEVANJU KADROVSKE POLITIKE V SOCIALISTIČNI REPUBLIKI SLOVENIJI - Kranjska občinska skupščina je osnutek sprememb že obravnavala. V tem primeru ne gre za velike spremembe. Največ jih je pri členih ki opredeljujejo načela in merila za kadrovanje nosilcev družbenih dolžnosti v pravosodju. Izvršni svet kranjske občinske skupščine je predlagane spremembe obravnaval in z njimi soglašal, zato jih predlaga v sprejem zborom občinske skupščine.

Kako se bo razvijala kranjska občina leta 1981

Stabilizacijsko leto

Kranjčani računajo, da bodo prihodnje leto dosegli 4-odstotno rast dohodka, 1,6-odstotno rast zaposlenosti, 15-odstotno rast izvoza in 4-odstotno rast uvoza, kar bo zagotavljalo 80-odstotno pokrivanje uvoza z izvozom - Potrošnja počasnejša od rasti dohodka

Izvršni svet predlaga delegatom kranjske občinske skupščine sprejem osnutka resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine 1981-1985 v prihodnjem letu. Glavne, osnovne usmeritve razvoja so znane. Gre za uveljavljanje in krepitve samoupravnih socialističnih odnosov in političnega sistema, za krepitve vloge družbenega dela pri obvladovanju družbene reprodukcije, za gospodarsko stabilizacijo, za povečanje izvoza in brzdanje uvoza do meje, da bo delo potekalo normalno, brez zastojev. Večja učinkovitost gospodarjenja mora povečati dohodek, s tem pa tudi gospodarsko trdnost. Poraba se mora gibati v dovoljenih mejah. Več pozornosti in sredstev bo treba nameniti kmetijstvu in zagotavljanju hrane. Nagrajevanje mora biti stimulatívno, delovnim ljudem in občanom pa je treba zagotoviti nemoteno delo in življenje.

Prihodnje leto bo stabilizacijsko, so zapisali Kranjčani v osnutku resolucije. Dohodek naj bi se povečal za 4 odstotke, kar je približno toliko kot letos. Izvoz mora postati stalnica v ekonomski politiki. Zaposlovanje bo naraščalo po 1,6 odstotka. Zaposlovanje mora biti produktívno. Letni plani zaposlovanja bodo stalno usklajevani, ker bo le tako ta resolucijski cilj dosežen. Izvoz se bo v primerjavi z letošnjim letom povečal za 15 odstotkov, uvoz pa za štiri. To pomeni, da bo pokrivanje uvoza z izvozom 80-odstotno. V družbenih dejavnostih bodo investicije manjše kot letos, druge naložbe pa bodo ostale na letošnji ravni. Sredstva za osebne dohodke, za porabe, bodo naraščala za 10 odstotkov počasneje od rasti dohodka. Realni osebni dohodek bo večji za dober odstotek. Prihodnje leto bo treba uskladiti sistem cen z zakonom o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen. Pomembna naloga bo ustanovitev skupnosti za cene in sprejem ustreznih občinskih predpisov. Politika cen bo diferencirana in selektivna. Vloga krajevnih skupnosti bo tudi prihodnje leto velika. Pomembne bodo naloge na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Osnutek resolucije navaja konkretne naloge posameznih panog gospodarstva in tudi samoupravnih interesnih skupnosti. Razvoja naloge industrija so, podrejene cilju prestrukturiranja gospodarstva. Merila so znana, le uresničevati jih bo treba.

Osnutek družbenega plana kranjske občine za prihodnjih pet let Temelji razvoja

Družbeni plan občine je planski dokument, ki usklajuje in usmerja materialne in družbenoekonomske odnose pri uresničevanju temeljnih ekonomskih, socialnih, prostorskih, stanovanjskih in drugih potreb delovnih ljudi in občanov. Družbeni plan se razlikuje od dogovora o temeljih družbenega plana zaradi načina prikazovanja razvojnih usmeritev in ravni konkretnosti. Družbeni plan namreč opredeljuje temeljne cilje in način njihovega uresničevanja. Družbeni plan prav tako ne določa konkretnih nosilcev razvoja določene panoge in zato tudi ne najrazličnejših obveznosti le-teh. Družbeni plan daje tudi smisel razvoju socialističnih družbenoekonomskih odnosov.

Zakon o sistemu družbenega planiranja določa, da mora biti družbeni plan usklajen z dogovorom o temeljih družbenega plana, s planskimi dokumenti oziroma sporazumi interesnih skupnosti in drugih organizacij ter z njihovimi srednjeročnimi planskimi dokumenti. V osnutku kranjskega družbenega plana za prihodnjih pet let je to določilo uresničeno. Sestavljalci družbenega plana opozarjajo, da se mogoče v dokumentu še nekatere vrzeli, ki pa jih bo mogoče do končnega sprejema odstraniti.

Osnutek družbenega plana kranjske občine povzema naloge iz osnutka republiškega družbenega plana. Takšni planski dokumenti morajo biti namreč medsebojno usklajeni in to velja tudi za republiški in občinske družbene plane. Temeljni cilji kranjskega družbenega plana so naslednji: razvoj samoupravnih socialističnih družbenoekonomskih odnosov in političnega sistema socialističnega samoupravljanja, zagotavljanje stabilnega, vendar dinamičnega razvoja gospodarstva na osnovi kvalitetnih dejavnosti razvoja, odstranjevanje strukturnih neskladij, zagotavljanje življenja in dela delovnim ljudem in občanom, smotno gospodarjenje s prostorom in krepitve ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Vsi cilji so medsebojno povezani. Osnovna naloga ostaja krepitve vloge, ekonomskega položaja in organiziranosti združenega dela pri obvladovanju celovitega področja družbene reprodukcije. V prvem planu je uveljavljanje dohodkovnih odnosov, prav tako pa krepitve delegatskih odnosov in odločanja, kar bo prispevalo h krepitvi političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Stabilen, vendar dinamičen razvoj je glavna naloga kranjskega gospodarstva v prihodnjih petih letih. Osnovna pogoja za doseganje tega cilja je prestrukturiranje gospodarstva in še večja izvozna usmerjenost. Ob tem pa bo treba zagotavljati racionalno zaposlovanje, proizvajati artikole, ki bodo dali večji dohodek na delavca, obenem pa bo to prinašalo tudi več sredstev združenemu delu za njegovo materialno osnovo. Pri delitvi in vseh oblikah porabe pa bo osnovna količina ustvarjenega dohodka.

Naloga za prihodnjih pet let je tudi odstranjevanje strukturnih neskladij. Le usklajena sestava gospodarstva je porok hitrejšega razvoja. S stimulatívnimi ukrepi bo treba vzpodbujati kmetijstvo, drobno gospodarstvo, kmetijstvo, turizem in trgovino. Pomemben bo tudi razvoj komunalne dejavnosti.

Celotno obdobje bo stabilizacijsko. Ustvarjeni dohodek bo osnova za delitve in za zadovoljevanje drugih potreb delovnih ljudi in občanov. Gibanje teh sredstev bo za 10 odstotkov počasnejše od rasti dohodka. Smotna izraba prostora in skrb za človekovo okolje boš prav tako pomembna v prihodnjih petih letih. Konkretno bo treba določiti, kako bomo uporabljali in namenjali zemljišča. Sprejeti bo treba ukrepe za varstvo in zaščito okolja. Za ljudsko obrambo pa naj bi namenjali pol odstotka ustvarjenega narodnega dohodka v občini.

DOGOVORIMO SE

Dopolnjen občinski statut

Kranjska občinska skupščina je lani septembra dala pobudo za začetek postopka spremembe občinskega statuta

Konec septembra lani je kranjska občinska skupščina sklenila začeti postopek spremembe občinskega statuta. Že do tedaj sta skupščini SFRJ in SRS sprejeli pomembne akte, ki so osnova nadaljnjemu razvoju družbeno-ekonomskih in samoupravnih odnosov. Sprejet je bil na primer zakon o osnovah svobodne menjave dela, zakoni o svobodni menjavi dela za skoraj vsa področja družbenega življenja, resolucije o nadaljnjem razvoju družbenoekonomskega sistema, razvojne osnove krajevnih skupnosti, zakon o temeljnih sistema državne uprave in zveznega izvršnega sveta ter zveznih upravnih organih, prav tako pa že znani temelji družbenih svetov. Pripravljamo pa še nekatere druge dokumente, ki bodo terjali spremembe občinskih statutov. To so predvsem spremembe zvezne in republiških ustav, uveljavljanje kolektivnega dela, odločanja in odgovornosti, prav tako pa tudi nekatere nove določbe pri urejanju področja stanovanjske problematike, komunale, razpolaganja s prostorom nasploh in ljudske obrambe ter družbene samozaščite. Z vsemi temi novostmi pa je treba uskladiti tudi statut kranjske občine. Poglejmo, na katera področja posegajo spremembe občinskega statuta.

Osnutek sprememb in dopolnil statuta občine Kranj na novo opredeljuje celovito področje družbenega planiranja, ki se je še posebej uveljavilo letos. Prav tako bo v spremenjenem statutu več govora o vseh oblikah svobodne menjave dela. Obilo novosti bo tudi v poglavju o samoupravnih interesnih skupnosti. V statutu bo govora o organiziranosti in delovanju samoupravnih interesnih skupnosti, prav tako pa tudi o odnosu med porabniki in izvajalci. Nova je določba o oblikovanju organov samoupravne delavske kontrole

in določilo, da za usklajevanje dela samoupravnih interesnih skupnosti skrbi komite za družbene dejavnosti in ne več svet za družbene dejavnosti, kot je sedaj napisano v občinskem statutu. Precej spremenjena bodo tudi določila o kadrovski politiki. Upoštevana so izhodišča družbenega dogovora o kadrovski politiki. Novo bo poglavje o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. Osnova obravnave tega področja v spremenjenem občinskem statutu je osnutek zakona o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti, ki ga je sprejela republiška skupščina. Gre za obravnavo nalog, ki jih ima skupščina oziroma občina na celovitem področju ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Pomemben del statuta bo po predlogu osnutka 12. točke, kjer je govora o krajevnih skupnostih in delovanju organov krajevnih samouprave. Skupščina je najvišji organ samoupravljanja v krajevnih skupnostih. Izjeme so manjše krajevske skupnosti z manj kot 300 oziroma 500 krajanji, kjer naloge skupščine prevzema zbor delovnih ljudi in občanov. Izvršni organ krajevnih skupnosti je svet krajevnih skupnosti, pomembno vlogo pa imajo tudi delegacije, ki se morajo o skupnih vprašanjih medsebojno pogovarjati, sodelovati in usklajevati stališča z drugimi organi in organizacijami v krajevnih skupnosti. Krajevna skupnost je pravna oseba, predstavlja ali zastopa pa jo predsednik skupščine krajevnih skupnosti ali drugi funkcionarji skupnosti. V občinskem statutu bo prav tako govora, kakšni morajo biti statuti krajevnih skupnosti, kako se krajevnih skupnosti financirajo, kako bo organizirano strokovno delo, prav tako pa bo v statutu tudi dana možnost oblikovanja skupnosti krajevnih skupnosti, če so zato pogoji.

Četrto poglavje govori o delovanju občinske skupščine. To pomembno uresničevanje pobude o kolektivnem delu, delovanju in odgovornosti. Osnutek sprememb občinskega statuta med drugim pravi, naj mandatna doba funkcionarjev štiri leta, ki so lahko na funkcijo izvoljeni še enkrat zapored. Sicer pa to določilo ureja razen statuta se ustava in poslovnik družbenopolitične skupnosti. Osnutek statuta omenja tri možnosti trajanja mandatne dobe funkcionarjev.

Prva inačica daje možnost letnega mandata, druga možnost enoletnega mandata, tretja možnost pa pravi, da trajanje mandatne dobe ureja poslovnikom. Javna razprava morala dati odgovor na to vprašanje.

Sistem državne uprave je v naslednje področje, ki bo v spremenjenem statutu obogateno. Sedanjem statutu je o tem govora v različnih poglavjih, v novem statutu pa bo to področje enotno. Govora je o vrnem svetu, njegovi sestavi, trajanju mandata, o čemer se že govorili. Precej novosti je v določilih o občinskih upravnih organih. Ti imajo v delegatnem skupščinskem sistemu pomembno mesto. Od tega, kako občinski upravní organi opravljajo delo, je v veliki meri odvisno položaj delovnih ljudi in občanov. Prav zaradi tega je poglavje o občinskih upravnih organih obširno. Upoštevana so izhodišča zveznega in republiškega zakona o sistemu državne uprave.

Povsem novo je poglavje o družbenih svetih. Tu so opredeljeni statutarni temelji za ustanavljanje družbenih svetov v občini in družbenih svetov poseamezno upravno področje oziroma upravni organ. Statut bo urejal tudi možnost ustanavljanja pobud za oblikovanje družbenih svetov. Osnova ustanovitve naj bi bil edinstven seveda ob poprežnjem dogovor z zainteresiranih.

Slabo vreme ovira delo

Delovna delegatska vprašanja za napeljavo telefonskega omrežja na Gorenjskem - Dela zaostala zaradi slabega vremena - V Bistrici počasi delo

Na Gorenjskem se vedno primanjkuje telefonskih kablov in zato se na skupščini samoupravne interesne komisije za PTT promet Kranjske postavljajo nova in številna vprašanja. Tako so na skupščini skupščine delegati in delovne skupščine vprašali, ki so se delovne ljudi in občane interesnih krajevskih skupnosti. Vprašanja tržiške Lepenke je zanimalen kakšen je postopek za pridobitev telefonskih priključkov na Lepenke. Mimo tovarne so postavili nov telefonski kabel, na katerem za PTT promet pa poslali

prošnjo, vendar niso prejeli odgovora. Proti Slapu so položili zemeljski kabel in zračni telefonski kabel, preden pa bi vključili nove naročnike pa bo treba položiti še cevne kable in opraviti kabelska montažna dela. Po programu naj bi z deli zaključili do konca leta, vendar pa jim je nagajalo slabo vreme. Ko bodo vsa ta dela opravili, bodo Lepenke obvestili o možnem priključku.

Temeljna organizacija Inštituta Golnik sprašuje, zakaj ni v naslednjem srednjeročnem programu upoštevana kabelska povezava Mlake - Goriče z novo telefonsko centralo v Goričah. To povezavo bi mo-

rali opraviti že v minulem srednjeročnem programu, vendar pa je zdaj v naslednjem niso upoštevali, to področje pa ima najslabše telefonske zveze v vsem Kranju. PTT odgovarja, da je v osnutku plana načrtovana telefonska centrala Goriče kot tudi medkrajevni kabel za povezavo s Kranjem, vendar pa je potrebno v tem obdobju zgraditi še naročniško telefonsko omrežje, za kar pa ne bo denarja. V Goričah jim tudi ni uspelo dobiti primernih prostorov za centralo.

V krajevni skupnosti Sebenje nimajo še nobenega telefonskega priključka, zato bi radi postavili javno telefonsko govorilnico. Za področje centrale Križe so že izdelali projekt naročniškega omrežja, tedaj pa, ko bodo zgradili omrežje Snahevo-Sebenje - Ziganja vas pa bi lahko vključili javni govorilnici Sebenje in Ziganja vas. Po razširitvi telefonske centrale pa bi lahko vključevali telefone za vse interesente s tega področja.

Strinjali so se, da bi moral biti izvajalec del pri napeljavi ptt kablov v Bistrico hitrejši in učinkovitejši, čeprav ob takšnih delih lahko uporabljajo strojno izkopavanje le redko, zaradi možnih poškodb komunalnih naprav.

Ko bodo v Bistrici pri Trziču končali z napeljavo, naj bi začeli z napeljavo omrežja v Križah, vendar pa se bodo morali akcije lotiti kompleksno, saj bo napeljava terjala izdatna sredstva. Ko bodo zgradili v Križah telefonsko omrežje, se bodo lahko vključili tudi naročniki iz vasi Hudo in Hušica.

Delegatsko vprašanje so postavili tudi z Javornika pri Jesenicah, saj bi po pogodbi morala biti dela zaključena že letos junija. Štiri mesece je že minilo, naročniki pa še vedno niso priključeni, čeprav so že prispevali sredstva. PTT odgovarja, da so se dela zavlekla in da so se zdaj začela dela na izgradnji razvodnega omrežja, zaradi slabega vremena pa so tudi močno ovirana. Predvidevajo, da bodo na Javorniku in na Koroški Beli akcijo sklenili v prvem tromeščju prihodnjega leta.

D. Sedej

D. Sedaj

Dvoizmenski pouk Radovljici

Osnovni šoli Antona Tomaža Linharta bodo že prihodnje leto prešli na dve izmeni - Nujna izboljšava prizidka in adaptacije drugih šol v kraju

Radovljica - V domala vseh osnovnih šolah radovljiške občine vsako leto izredno velike potrebe vzdrževanja šol, ki pa postajajo iz leta v leto precejšnje. Prav zato so se marsikateri že odločili za izgradnjo prizidkov in izboljšavo srednjeročnega razvoja šol upravičene do sredstev, saj v naslednje leto črtali vse naložbe, ki so otepejajo s precejšnjimi krediti in tako prihodnja stopnja za izboljšanje, ki bi bila do zdaj zbrana sredstva kar najbolj smotljivo uporabljena in v korist nadaljnega razvoja šolstva v občini.

stavniki izobraževalne skupnosti so predlagali, da bi morali temeljito pregledati vso skupno porabo v občini in nikakor omejevati sredstev za osnovno šolstvo, še posebej pa upoštevati potrebe usmerjenega izobraževanja. Za nujne naložbe v osnovne šole bi morali poskrbeti, saj prav osnovno šolstvo ne sme in ne more zaostajati.

Ko zdaj v Radovljici ukinjajo prispevek, ki so ga plačevali za izgradnjo centra usmerjenega izobraževanja, bi se morali dominiti, kako bi bila do zdaj zbrana sredstva kar najbolj smotljivo uporabljena in v korist nadaljnega razvoja šolstva v občini.

Banka na novih tirih

V prihodnjih petih letih načrtuje Ljubljanska banka - Temeljna banka Gorenjske 4,3 odstotka poprečno realno rast združenih in zbranih sredstev - Pri investicijskih odločitvah bo imela prednost izvozno usmerjena proizvodnja, gospodarna raba energije in surovin ter proizvodnja hrane

Kranj - Izvršilni odbor Ljubljanske banke - Temeljne banke Gorenjske je na svoji seji 28. novembra med drugim obravnaval tudi predlog samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega plana LB - Združene banke in Temeljne banke Gorenjske.

Vse njihovo načrtovanje je dokaj stabilizacijsko usmerjeno in se že vklaplja v sklepe zadnje problemske konference o poslovanju v bankah; njihova prizadevanja bodo usmerjena predvsem na samoupravno koncentracijo denarnih sredstev in pri vključevanju v tokove družbene reprodukcije bodo usmerjeni v cilje, kakršne so si zastavili delavci v združenem delu, kreditne odnose bodo nadomestile trajnejše oblike združevanja dela in sredstev, poglobljen bo delegatski sistem in banka naj bi predvsem bila pospeševalca, pobudnik in organizator združevanja dela in sredstev.

Ob upoštevanju planirane usmeritve družbeno-gospodarskega razvoja, pogojev kreditno-monetarne politike in usmeritve družbenopolitičnih skupnosti na Gorenjskem v banki pričakujejo, da se bodo sredstva za kreditne in nekreditne naložbe v naslednjih petih letih realno povečala za 4.105 milijonov dinarjev, kar predstavlja ob 4,3-odstotni poprečni realni letni stopnji rasti za 24 odstotkov večje stanje konec leta 1985 od stanja 31. decembra 1980. Realne naložbe v delovne organizacije bi tako znašale 5.854 milijonov dinarjev in večji poudarek bo dan kratkoročnim naložbam.

Prednost bodo poleg proizvodnje za izvoz oziroma proizvodnje, ki bo

nadomeščala uvoz, imele naložbe v proizvodnjo hrane, surovin, v racionalno proizvodnjo energije in proizvodnjo energije iz odpadnih surovin, v strojno, elektro industrijo, elektroniko, bazo kemijo, proizvodnjo farmacevtskih surovin, inozemski turizem, v zagotavljanje blagovnih rezerv. Temeljna banka Gorenjske pa bo podpirala tudi naložbe v pospeševanje obmejnega gospodarskega sodelovanja, v razvoj manj razvitenih območij, v razvoj drobnega gospodarstva in ne nazadnje, tudi za našo skupno varnost. Zavzemala se bo pa tudi za razvijanje širšega združevanja dela in sredstev med organizacijami združenega dela v jugoslovanskem gospodarstvu.

Za pospešitev zbiranja denarja prebivalcev bo uvedla nove oblike deviznega varčevanja in z odgovarjajočo politiko obrestnih mer pospeševala vezavo deviznih sredstev prebivalcev, zbrana sredstva pa usmerjala v kredite prebivalcem za stanovanjsko gradnjo, za pospeševanje malega gospodarstva, individualne kmetijske proizvodnje, kmetijskega turizma in gostinstva, pa tudi za potrošniško kreditiranje. S posebnimi ukrepi bo spodbujala namensko varčevanje prebivalcev za stanovanjsko gradnjo.

Seveda pa bo njena prva skrb likvidnost banke in razvoj delovne skupnosti banke; za svojo nalogo imajo še naprej širjenje poslovne mreže, uvajanje avtomatske obdelave podatkov, strokovno usposabljanje delavcev in uvajanje učinkovitega informacijskega sistema banke.

D. D.

Številka z ozadjem

Kmetijstvo smo uvrstili v prednostno panogo gospodarstva in v naslednjem srednjeročnem obdobju naj bi se iz aboniranega uvoznika »prelevilo« v izvoznika, s čimer bi občutno obogatili tudi naš devizni prah. Uresničitev tega bo za vse družbene in zasebne kmetovalce velika in pomembna naloga, upoštevajoč pri tem temeljno usmeritev, da bo potrebno za domače potrebe pridelati čimveč hrane (vsaj 85 odstotkov) na domačih poljih in v domačih hlevih. Vsaka napoved nosi s seboj tveganje, pa če ima korenine še v tako trdnih (realnih) tleh. Tudi kmetovalci vedo, s čim razpolagajo: koliko imajo zemlje, koliko repov v hlevu in svinjaku, koliko gnojil in kmetijskih strojev... Toda na njihov pridelek bolj kot v katerikoli drugi gospodarski panogi vplivajo tudi (ne vedno ugodne) vremenske okoliščine. Za te velja, da jih je lažje predvideti, kot pa se braniti proti njim.

Kmetijstvo je kot dolga in zapletena veriga, kjer vsak manjkajoči ali negiben člen pomeni njegovo siromašenje, pomeni manjši in kakovostno slabši pridelek, torej tudi manj tržnih viškov. Pri tem velja pritrčiti tudi tistim, ki ugotavljajo, da na boljše rezultate v kmetijstvu ne vplivajo le višji hektarski donosi, večja poraba gnojil, ustrezna selekcija v hlevu in smotrnejša organizacija dela, temveč posredno tudi razrešitev socialnih protislovij na podeželju in zagotovljena socialna varnost kmetov. Predvsem velja njihov družbeni položaj izenačiti z delavčevim v združenem delu.

Še vedno je pred očmi podatek, ki ga je zapisala edina slovenska družinska revija - da bi ženitvena posredovalnica Živa v tem trenutku potrebovala za slovenske kmečke fante preko 400 nevost in samo na bloški planoti več kot sto. Tudi to je dober in morda najboljši kazalec razmer v našem kmetijstvu, »barometer« (jasnega ali oblačnega?) vremena na podeželju in slaba vzpodbuda kmetijstvu na poti njegovega vzpona. In tudi številka 400 ni zgolj suhoparen statistični podatek. Ima socialno ozadje, kar lahko pomeni, da je prav toliko in toliko kmetij brez mladosti in ženske opore obsojenih na nazadovanje, morda tudi na propad, da prav toliko in toliko kmečkih fantov stoji na razpotju: ostati na kmetiji ali ne, oditi v mesto, v tovarno ali ne, se izogniti osamljenosti... Ta pa si kaj rada izbere za svojega botra alkoholizem, pa čeprav je slab obliž na življenjske tegobe.

Večina teh fantov izhaja iz bolj odročnih krajev Slovenije, iz predelov, ki so velikega pomena za vse nas in za naš koncept splošnega ljudskega odpora. Za vsa ta področja pa smo se obvezali, da jih bomo ohranili živa, kot bomo ohranili tudi kmečki živeli. Mar ne?

C. Zaplotnik

Preizkušnja za združeno delo

Uspeh preobrazbe vzgoje in izobraževanja je veliko odvisen od tega, ali bo združenemu delu uspelo, da bo dobro obvladalo izobraževalno funkcijo, in ali bo sposoben prevzeti skrb za šolanje zaposlenih in mladine.

To je pravzaprav največja preizkušnja za združeno delo, ki ga zakon o usmerjenem izobraževanju med drugim obvezuje tudi za pripravo in izvedbo proizvodne in delovne prakse učencev.

Da bi se na to nalogo dobro in pravočasno pripravili, se je odbor za izobraževanje kadrov pri Medobčinski gospodarski zbornici za Gorenjsko v začetku poletja odločil za anketo, na osnovi katere bi dobili praktični pregled pripravljenosti združenega dela ter podlago za kasnejše sklepanje samoupravnih sporazumov ter vsakoletnih pogodb med šolami in temeljnimi organizacijami.

Podatki iz ankete pričajo, da je združeno delo pripravljeno sprejemati učence na proizvodno in delovno prakso in da bo vanjo mogoče brez večjih težav vključiti celotno generacijo učencev v prvem letu srednjega usmerjenega izobraževanja.

Hkrati pa anketa odpira tudi kopico vprašanj, ki so posledica premalo jasnih in konkretnih navodil, po katerih naj bi se organizacije združenega dela ravnale pri pripravi in izvajanju izobraževalne vloge.

Vprašanja se nanašajo predvsem na še ne povsem jasne vzgojno-izobraževalne programe, na način

nagrajevanja učencev po delu, na vire, iz katerih bi pridobivali sredstva za nagrajevanje učencev in inštruktorjev, še več pa je drobnih, zato pa nič manj pomembnih vprašanj: kdo bo kriš stroške zaščitnih sredstev, kako bo urejeno nezgodno zavarovanje učencev, ali bodo v določenih primerih potrebni zdravstveni pregledi in kdo bo kriš stroške zanje, ali bo nujno sprejeti lastne štipendiste, čeprav ne bo potrjenih pogojev za izvedbo prakse, ali bo v teh primerih treba povrniti del stroškov tistim organizacijam, ki bodo štipendiste imele na praksi in podobno.

Na vsa vprašanja bo po mnenju ankeritarnih organizacij združenega dela in članov odbora za izobraževanje kadrov pri Medobčinski gospodarski zbornici za Gorenjsko potrebno čimprej najti enotne odgovore v okviru republike, da se bo združeno delo lahko dobro in pravočasno pripravilo na zahtevno nalogo.

Ob tem pa bo potrebno posebno pozornost nameniti izbiri in usposabljanju inštruktorjev, izvajalcev proizvodne in delovne prakse. S seminarji ali drugimi oblikami sistematične priprave jih bo treba navajati na to delo, hkrati pa ne več ponavljati splošnih opredelitev, ampak izdelati konkretne programe, poiskati načine izvedbe, modele nagrajevanja, vire financiranja, oblike sodelovanja med šolo, posebno izobraževalno skupnostjo ter delovno organizacijo, če hočemo, da nas čas ne bo prehitel. H. Jelovčan

Oklepanje starega načina

Trzič - Predlog samoupravnega sporazuma o temeljnih plana tržiške stanovanjske skupnosti predvideva, da bi v občini v prihodnjem srednjeročnem obdobju zbirali denar za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev in občanov po 6,5-odstotni prispevni stopnji, pol odstotka višji kot doslej.

Manjši del, 1,65 odstotka iz dohodka delovnih organizacij, bi skupnost združevala za gradnjo solidarnostnih stanovanj in za skupne potrebe v republiki, medtem ko bi 4,85 odstotka denarja iz čistega dohodka namensko razporedili za vzajemnost v obliki kreditov, za urejanje stavbnih zemljišč, za vzdrževanje stanovanjskega sklada, za gradnjo in nakup stanovanj v usmerjeni družbeni gradnji in za revitalizacijo starega mestnega jedra, dva odstotka pa bi ostala organizacijam združenega dela.

Prav ta, zadnji, predlog je v večini tržiških delovnih organizacij naletel na neugoden odmev. Delegati v skupščini občinske stanovanjske skupnosti so namreč zahtevali, naj v kolektivih ostane tri odstotke denarja, toliko kot doslej. Kaže, da stanovanjski skupnosti gospodarjenja z denarjem ne zaupajo povsem, zlasti zato ne, ker v tem srednjeročnem obdobju dokaj optimistično zastavljeni plan stanovanjske grad-

nje ne bo uresničen, po drugi strani pa bi najbrž delovne organizacije rade po svoje obračale denar z izgovorom, da bi tako rešile več stanovanjskih problemov delavcev.

Načrt stanovanjske skupnosti so zato delegati skupščine vrnili v združeno delo, ki se bo moralo do konca meseca opredeliti, kaj s triodstotno prispevno stopnjo. Ne bi pa smeli pozabiti, da oklepanje starega načina združevanja denarja ogroža uspeh skupnega nastopa na dragem stanovanjskem trgu in da ravno zato utegne biti tudi manj stanovanj.

V naslednjem srednjeročnem obdobju načrt stanovanjske gradnje predvideva pridobitev 420 novih stanovanj, in sicer 150 najemnih ter 70 etažnih v blokih, 200 pa v zasebnih stanovanjskih hišah. Gradnja je načrtovana v Bistrici, na Ravnah, kjer gre za nadomestna stanovanja, v Preski in Pristavi, pri izbiri lokacij pa je upoštevana tudi prenova starega stanovanjskega sklada v ožjem mestnem jedru.

Dom za samce, v katerem bo predvidoma 200 postelj, je v planu stanovanjske skupnosti izpuščen. Denar za njegovo gradnjo bodo namreč zbirale zainteresirane delovne organizacije po posebnem dogovoru iz sklada skupne porabe. H. Jelovčan

Likvidnost boljše

Ljubljanski banki - V Ljubljanski banki temeljni banki Gorenjske razvijajo, da se likvidnost pri zadnjem času boljše. Če je bila ta sicer za odstotkov manjša kot v novembru odvisna od kreditov. Trend sredstev prebivalstva v Ljubljani se umirja in so že višja, kot so bila pred nekaj časa pričakovali. K izboljšavanju stanja so doprinele delne ukrepi - med njimi tudi 80-odstotnem kreditni priprave izvoza, zmanjšanje nedokumentarnih kreditov - delno so se pa sredstva bolj dvigala kot so pričakovali. Pravijo pa, da se za ugotovitev likvidnosti bank za leto pripravljajo ostriji ukrepi.

Dražgoška bitka in spominske prireditve »Po stezah partizanske Jelovice«

2

Dražgoška bitka je takoj imela velik odmev širom Gorenjske. Ljudje v Škofji Loki, Kranju, Radovljici, na Jesenicah in drugod skoraj niso mogli verjeti čes ali je to mogoče, da se majhna vojska malega naroda lahko tako uspešno bori proti tako močnim nemški sili. Glas o Dražgoški bitki so še tisto 1942. leto borci II. grupe odredov ponesli na Štajersko. V poznejših letih vojne so v Dražgoše pripotovali mnoge partizanske enote in glas o porušenih vasi raznesle po vsej Sloveniji. Že v vojni je glas o Dražgošah obšel Jugoslavijo. O njej je tov. Kardelj leta 1942 pisal vrhovnemu komandantu tov. Titu. O bitki je že leta 1943 pisal ameriški pisatelj slovenskega rodu Louis Adamič, ki je dolga leta živel in ustvarjal v ZDA.

ZDA so zvedele za Dražgoše

Zanimivo je, kako je o bitki v Dražgošah bil obveščen leta 1942 Louis Adamič. On piše v knjigi »MOJA ROJSTNA DOMOVINA«, ki je izšla v Londonu in New Yorku spomladi leta 1943 pod naslovom »My native land« tole o Dražgoški bitki:

... »Spomladi 1941, ko so nacisti in fašisti zasedli Jugoslavijo, so Nemci prišli tudi v Dražgoše. Približno 15 mesecev kasneje sem prejel v Ameriko poročilo, da so Nemci v začetku 1942 uničili Dražgoše. Po tem poročilu je 31. decembra 1941 prišla proti večeru precej številna četa slovenskih gverilcev, umikajoča se pred hudim mrazom v visokih hribih, v vas. Razmestili so se po vaških hišah. Vaščani so kljub strahu pred posledicami radi pomagali gverilcem. Nacistična vojska je bila razmeščena v približno 5 km oddaljeni postojanki. Čim so Nemci zvedeli, da so gverilci v vasi, so 9. januarja z artilerijo začeli obstreljevati Dražgoše. V dveh dneh so z obstreljevanjem uničili okrog ene tretjine hiš in zgradb v vasi. Ko so začeli streljati na vas je velik del žena in otrok ter nekaj moških zapustilo vas in se umaknilo v hribe. Ko je spomladi sneg skopnel so našli njihova trupla. Večina vaščanov pa je ostala v vasi. Ubogali so svojo vest in branili svoje domove. V nedeljo 11. januarja je nacistična vojska, okrepljena s tanki, oklepnimi avtomobili in težko artilerijo izvršila splošni napad na Dražgoše. Partizani so se borili, pobili in ranili so približno 100 Nemcev ter se med bojem umaknili v hribe. Z njimi je odšlo mnogo vaščanov, mož in fantov, ki so se skupaj z njimi bojevali. Ko so Nemci zavzeli vas je v njej bilo še okoli 160 ljudi. Ukazali so jim, da prinesejo iz hiše vse kar je bilo vrednega in to naložijo na kamione. Tudi zlati baročni oltar so Nemci odpeljali iz vaške cerkve. Prašiče, govode, kokoši so na lico mesta poklali in odpeljali na tovornjakih. Prazne hiše in gospodarska poslopja so Nemci zažgali, ali uničili z ročnimi granatami in dinamitom. Vas so obkolili in ni bilo mogoče iz nje zbežati. Vsakega, bodisi moškega, ženske ali otroka, ki je pokazal najmanjši znak odpora ali nestrinjanja so na lico ustrelili. Žene in manjše otroke so zbrali skupaj. Kaj se je z njimi zgodilo, poročilo ni govorilo drugo kot to, da so nekatere od njih vzeli vaščani sosednjih vasi. Vse moške starejše od 12 let so odpeljali v župniščni vrt in jih pobili s strojnimi. Poročilo ni navedlo števila žrtev. Jaz pa računam, da jih je bilo med 40 in 50. Tudi imen ni bilo v poročilu...»

Adamičev opis Dražgoške bitke potrjuje velik odmev. Kdo je Adamič postal v ZDA poročilo, ni znano. Prav tako ni znano, po kakšnih zvezah je poročilo potovalo v ZDA. Znano je, da je bil Adamič velik prijatelj Jugoslavije in rodoljub svoje domovine Slovenije. Veliko dobrega je storil v dobro narodnoosvobodilni borbi narodov in narodnosti Jugoslavije. Znano je tudi, da je bil Adamič leta 1932 v Dražgošah. V vas je prišel iz Bohinja preko Soteske in Rovtarice. Z velikim zanimanjem je ogledal vaške hiše in znamenite oltarje

v dražgoški cerkvi. Iz tega stališča je moč razumeti večje Adamičovo zanimanje za vas Dražgoše. Vsi podatki v poročilu niso bili povsem točni. Nemci v bitki niso uporabljali tankov, niti ne oklepnih avtomobilov in ne težke artilerije. Z takšno oborožitvijo ne bi nikamor prišli v globokem snegu in težkem gorskem terenu. Možno je, da so nemške enote s takšno bojno opremo razpolagale, a jo niso uporabile. Možno je, da je oprema bila stacionirana kje v bližni močnejši nemški postojanki: Kranju, Radovljici, Bledu. Gotovo je, da so Nemci imeli v tridnevni boji večje izgube. Zbrani podatki in vojaške ocene govorijo, da so Nemci imeli okoli 400 mrtvih, ranjenih ali poškodovanih od mraza. O tem priča tudi njihovo maščevanje nad vaščani in vasjo. Ubili so 42 fantov in mož, do zadnje hiše in zadnjega gospodarskega poslopja od št. 1 do 84 kolikor je bilo hišnih števk so vse požgali in potem z rušenjem zravnali z zemljo. Resnično ni ostal kamen na kamnu. Še več so hoteli. Nameravali so vse področje zasadi s topoli in popolnoma zbrisati vas. A jim ni uspelo. Maja 1945 so tudi Dražgoše, čeprav popolnoma porušene, dočakale svobodo.

Močan odmev tridnevni boj je Dražgoše že v vojni razglasil, da se jih je oprjelo ime slovenske Termopile. Znan je razglas tovariša Staneta Zagarja, Dražgoš za »Dražgoško republiko«. Vas je bila nekaj dni prvi košček osvobodene domovine na slovenskih tleh. Navpična skala Jelenca, visoka okoli 60 m, je med vojno dobila novo ime – Bičkova skala, po komandirju samostojnega voda v Cankarjevem bataljonu Francu Bičku in njegovemu bratu mitraljezcu Henriku Bičku. Najvišji vrh na Jelovici, Kotlič 1410 m, pa so ljudje preimenovali v Partizanski vrh, ki ga danes najdemo na vseh vojaških in drugih topografskih kartah.

Neugasljiv spomin na Dražgoško bitko

Zakoreninjeni spomini na velike dogodke NOB ob obletnici vsako leto zaživijo. Pri starejših dražgošanih kot spomin na preživelu gorje in izgubljen drage, pri mlajših kot simdol in navdih kako se majhen narod, kadar je ogrožen njegov obstoj, lahko sam brani in izbojuje svobodo. In v ta namen so tudi prireditve »Po stezah partizanske Jelovice«. Prve skromne prireditve v spomin na Dražgoško bitko so bile ob lesenih barakah in bile so bolj komemorativnega značaja. Takratni program prireditev je vseboval govor posvečen bitki, nastopali so pevci in recitatorji. Obvezno so vsi udeleženci odšli na staro vaško pokopališče in se poklonili spominu ustreljenih. Program je bil podoben žalni svečanosti, manj je bil manifestacija velike zmage naše NOB. Čas prvih prireditev je bil še izredno težak in ni bilo časa niti za večje prireditve. Vaščani so še zidali hiše in gospodarska poslopja in to ob velikem pomanjkanju delovne sile in materiala. Nemški ujetniki in delovne posvečen so še gradile ceste od Rudna do Dražgoš. Proslave so bile mesto, kjer so se sestajali preživeli junaki Cankarjevega bataljona in so skupaj z vaščani obujali spomine na vojno vihar, zato udeležencev ni bilo veliko. Starejši vaščani so ostali doma ob topli peči. Pota v snegu in slabe prevozne možnosti so marsikoga odvrgle od Dražgoš. Ščasoma je interes za udeležbo na proslavah začel upadati. Kaj storiti, da bo Dražgoška bitka ostala to kar je med vojno bila – so se spraševali na okrajnem odboru ZZB NOV v Kranju? Ali je dopustno pozabiti črne dneve okupacije in zatiranja, ali se sme pozabiti junaške dni in ljudi, ki so priborili svobodo? Kako razvijati med mladino tradicije NOB, da bo le to privlačno in smiselno. Zaključek je bil, da je potrebno na takšne proslave pritegniti mladino, športnike, članstvo družbeno-političnih organizacij in JLA.

Spomini na leto 1941 in poljansko vstajo

Tone Peternel-Igor

Zvečer, ko so se v Delnicah zbrali mobiliziranci in pričakovali kolone iz Javorjev, je brat Janez postavil ob mostu pred vasjo stražo, da bi se zavaroval pred presenečenjem. Kmalu je prišel stražar povedat, da se sliši hoja po poti iz Poljan, in menil, da morda gre nemška patrolja. Takoj smo zasedli položaje ob strugi potoka pod vasjo in ob mostu postavili dve mitraljeski zasedi. Hoja je bila čedalje glasnejša in nazadnje se je izluščila iz teme postava, ki jo je zaseda ustavila. Prišlec se je takoj oglašil. Bil je Pavle Mrak, ki se je odzval mobilizaciji in je prihajal na zborna mesto.

Kmalu za tem je prispela patrolja z veliko kolono mobilizirancev iz Javorjev. Med njimi je bilo precej oboroženih, deloma z orožjem, ki ga je patrolja prinesla iz skrivališča za Rovtom in ga razdelila mobilizirancem. Nekateri med njimi so nosili s seboj krampe, lopate in žage, da bi lahko prekopavali in zasekavali z drevjem ceste, uničevali mostove in druga komunikacijska sredstva. Po kratkem postanku smo razvrstili mobilizirance v kolono, in sicer tako, da so bili tisti brez orožja v sredini kolone, spredaj in zadaj pa oboroženi. V predhodnico je šla močna patrolja s puškomitraljezom, ki jo je vodil Janez Peternel. Mimogrede so se nam v Podobenem pridružili mobiliziranci iz te vasi, ki jih je šla iskati posebna patrolja, da so nas že pričakali ob poti. Na Volči smo se ustavili in pričakali pred Jernejem, da je obveščevalec privedel mobilizirance od Drčarja. Medtem smo postavili za zavarovanje močno za sedo pri

Mrakovem kozolcu. Z Volče je kolona, ki je narasla na skupno 105 mož in fantov, odšla prek Sv. Križa proti Srednji vasi. Ko smo se približali Srednji vasi, je Rudi odredil zaradi neposredne bližine ceste popolno tišino in kolono zaustavil, da malo počaka. Medtem, ko smo čakali, je šel na dogovorjeno javko, da bi ugotovil, če je prehod prek mostu v Žabji vasi prost. Istočasno je poslal nekaj fantov k Jagršniku v Srednjo vas na zvezo s »patruljo bataljona, ki jo je vodil Tone Demšar iz Puštala. Ta je bil zadolžen, da s svojo patroljo obvesti ljudi, da je prišel čas za splošen upor, in da izvede mobilizacijo v Srednji vasi, na Dolenjih in Gorenjih Brdih, v Malenskem vrhu, Ravnanh in v svoji rojstni vasi Jazbinah. Na Brdih so se mobiliziranci zbrali v Zetinovcovem hlevu, kjer so pričakali skupino, ki jo je Tone Demšar zbral in privedel iz Malenskega vrha, Raven in Jazbin. Vsi skupaj so potem prišli k Jagršniku v Srednjo vas, čigar hiša stoji na samem precej ven iz vasi in kjer je tudi bilo zborna mesto za mobilizirance iz Srednje vasi in Dobja. Na javko je kmalu prišla Marjana Mrak iz Žabje vasi in sporočila, da ni zaprek za prehod prek mosta v Žabji vasi. Ker je bila medtem tudi že postavljena zveza s skupino, ki jo je vodil Tone Demšar s svojo patroljo, je potem naša kolona krenila naprej prek Žabje vasi v Vinharje do Brdarja, kjer smo se ustavili in prenočili. Pri Brdarju nas je pričakal komandir 2. čete Cankarjevega bataljona Jaka Bernard, kateremu je Rudi takoj podal raport. Zatem je tov. Bernard povabil na razgovor tudi Franca Grošlja in mene. Bil je zelo zadovoljen, ker se je pozivu na vstajo

odzvalo tako veliko število ljudi. V zvezi s tem naju je povprašal več stvari. Na kratko sva ga seznanila o dosedanjem delu in razvoju politične situacije v območju občine Javorje od začetka okupacije naprej. Povedala sva mu tudi, da so mobiliziranci večina kmečkega porekla in da nimajo širše politične razglednosti.

Ob koncu pogovora je vprašal, če je med prispelimi kakšen mesar. Po dobljenem pojasnilu je takoj poslal Matevža in Jožeta Dolenca, oba z Volče, k Muhu v Vinharje z naročilom, naj tam zakoljeta za prehrano bataljona tri prašiče, ki jih je bil že prej dobil. Na tem mestu naj omenim, da so kmetje v Vinharjih, še zlasti Brdar, Pešar in Muha, tedaj pokazali veliko privrženost partizanskemu narodnoosvobodilnemu gibanju in svojo visoko narodno zavest še posebej v tem, da so brez oklevanja dali iz svojih hlevov in zalog na voljo bataljonu živino, moko in druga živila. Tak odnos do partizanov so v tistih dneh pokazali kmetje tudi v drugih vaseh v Poljanski dolini in Loških hribih, kjer je bil tedaj Cankarjev bataljon. Že spredaj sem omenil, da je k takemu razpoloženju in kot vodji mobilizacijske patrolje. Ta popis simpatijam kmetov do partizanov veliko prispeval s svojim ugledom in delom Brdar iz Vinharjev. Tega so nekaj dni kasneje prijeli Nemci ter ga skupaj s sinom Slavkom in bratom Pavletom Peternelom ustrelili 6. januarja 1942 v Begunjah.

Proti jutru so Brdarjevi skuhalo zajtrk – v brzoparilniku obarbo, v velikih loncih pa žganec. Po zajtrku smo še pred dnem odinili naprej proti Kovskemu vrhu. Ko se je zdanilo, se je kolona vila že prek senožezi za Boštancevo hišo v Kremenku, tako da smo že kmalu dopoldne prišli k Skoblu v Bukov vrh. Tam je bil tedaj štab Cankarjevega bataljona s komandantom Jožetom Gregorčičem in komisarjem Stankom Zagarjem, katerima je Jaka

Bernard javil naš prihod. Celoten štab je takoj poselel okrog mize k posvetu, na katerem je bil poleg Jaka Bernarda tudi Rudi Robnik. Po kratkem posvetu je prišel Rudi naročilom, naj ob sodelovanju Henrika Bača napravimo popis vseh prispelih mobilizirancev in potem seznam izročimo njemu kot vodji mobilizacijske patrolje. Ta popis smo takoj napravili, in sicer smo zaradi večje popolnosti popisali ljudi po vaseh. Enak popis so vsaj netno napravili tudi vodje ostalih mobilizacijskih patrolj. Po kosilu, ki je bil pri Skoblu, je Jaka Bernard sklical zbor in odredil pohod proti Valterskemu vrhu, kjer so naj namestili h Koširju, deloma pa k Jakobcu. V Valterskem vrhu so nas še tisto popoldne razdelili v čete, vode in desetine. Jaz sem bil v četah in sicer v vod Henrika Bička. Ker je tisti dan prejel od obveščevalcev poročila o povečani aktivnosti sovražnih patrolj in prehajanju novih enot v Škofjo Loko smo ojačenju postojank v dolini, je še isti večer poslal v akcijo več patrolj, ki so posebej požgale v Poljanski dolini več mostov in naredile galerijo na Fužinah, da bi tako bataljon laže obvladal dohode na področja, kjer je razvrščene svoje enote. V te patrolje je bilo dodeljenih precej novo došlih partizanov, ki so šli v akcijo polni pričakovanj in navdušenja. Začetno navdušenje pa je kaj hitro začelo upadati in že naslednji dan, to je v sredo 24. decembra, je mnogo ljudi zlasti nekoliko starejših mož in družinskih očetov zapadlo v malodušje. Ti so potem prosili komandirje in komisarje čet, da jih pustijo domov, na kar ti seveda niso pristali. Ti malodušje in željo po vrnitvi domov so spodbujale tudi vesti o zbiranju velikih nemških sil v Škofji Loki in Kranju, ki so prinesle neke ženske, ki so obiskale svoje

(SE NADALJUJE)

MERCATOR – ROŽNIK n. sub. o.
TOZD PRESKRBA n. sub. o.

Razpisna komisija za razpis opravljanja del in nalog individualnega poslovnega organa ponovno

razpisuje v skladu z določili Statuta in sklepa Delavškega sveta TOZD prosta dela in naloge:

INDIVIDUALNEGA POSLOVNEGA ORGANA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom in družbenim dogovorom o kadrovski politiki, izpolnjevati še naslednje:

1. da ima višjo šolsko izobrazbo ter najmanj pet let delovnih izkušenj na vodilnih delih oziroma nalogah v blagovnem prometu, Kot enakovredna se smatra z odločbo priznana višja strokovna izobrazba po splošnih aktih podjetja.
2. da je državljani SFRJ in moralnopolitično neoporečen.

Dela in naloge razpisujemo za 4 leta. Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa v zaprti ovojnici z oznako »za razpisno komisijo« na naslov: Mercator-Rožnik, n. sub. o., TOZD Preskrba n. sub. o., Tržič, Trg svobode 27.

Priloga naj vsebuje:

- opis dosedanjih zaposlitev,
- dokazilo o izpolnjevanju pogojev,
- življenjepis

Paviljon

murka

na 21. novoletnem sejmu
v Kranju od 12. 21. XII.
Ugoden nakup pohištva,
gospodinjskih strojev,
gradbenega materiala,
dekorative

OBIŠČITE PAVILJON MURKA.

Živa beseda domačih ljudi

Moste pri Komendi – Praznovanje dneva republike je bilo letos v Mostah posebej mikavno, saj so se predstavili člani novoustanovljenega kulturnoumetniškega društva krajevne skupnosti Moste. Pevci, plesalci, recitatorji in igralci so nastopili pred povsem polno dvorano. Uvodoma je spregovoril sekretar krajevne konference SZDL Stane Zarnik, nakar je ubrano zapel mešani pevski zbor. Od krajevnega praznika, ko so se pevci prvič predstavili, pa do danes, je opazen viden napredek v kakovosti. Trideset in več glasov se je zliilo v en sam glas, ki je preplaval vso dvorano. Peli so sproščeno in tako toplo, da je marknikomu v dvorani srce kar nehote zapelo s pevci. Njihov trud je bil poplačan z dolgim in prisrčnim ploskanjem.

Mladi folkloristi kulturno umetniškega društva krajevne skupnosti Moste. – Foto: I. Pavlič

V težke vojne dni so nas popeljali mladi recitatorji z izborom Kajuhovih, Menartovih in Borovih pesmi in misli. Govorili so občuteno, tako da smo se prav lahko živeli v dekle in banditskim otrokom pod srcem... Res je bila njihova pripoved tako ganljiva, da se je prenekateremu poslušalcu orosilo oko.

Harmonikar, komaj dvanajstletni Robi Petek in vriskanje za odrom so naznanili plesalce – folkloriste. Na oder so priplesali sami mladi pari, fantje in dekleta, stari od trinajst do dvajset let. Zal so narodne noše za prazno blagajno društva še nedoobjeve, zato so se po svojih močeh emotno oblekli. Le kako so se mogli v dobrih dveh mesecih toliko naučiti! Vsi so začetniki, tako, da ni šlo brez trnne. Zaplesali so v dveh skupinah, prva polko, štajersko in siroto, druga mlincek in šušarsko polko.

Igralska skupina je odigrala Borovo burko Gospod Lisjak. Vsebinske je preprosta in razumljiva. Igralcem je uspelo na šaljiv način prikazati ljudi, ki so hoteli tudi med vojno bogateti, medtem ko so drugi streljali.

Nihče v dvorani ni pričakoval tako uspelega nastopa svojih staršev, otrok, vnukov, sosedov, prijateljev. Nabito polna dvorana v šoli pa je pokazala, da so krajanje željni nastopov svojega kulturno umetniškega društva, žive besede domačih ljudi. Z vztrajnimi člani in zadovoljnimi gledalci se takemu društvu ni treba bati prihodnosti.

Irena Urbanc

DIAMANT IN GRAD

Prav je, da se je za slovenščino v javni rabi intenzivno zavzela vsa ljuba ožja domovina in pohvalno je, da sem in tja korenito spregovorimo, da smo se že in se še bomo odločno zavzeli za čisto, lepo slovenščino, ki jo na vse mile viže pačimo in onegavimo v teh sredstvih javnega obveščanja; a ne le v sredstvih javnega obveščanja, temveč tudi v medsebojnih prijateljskih in neprijateljskih pogovorih, v poimenovanju naših ustanov in delovnih ter drugih organizacij. In kaj bi še sploh govorili; kamorkoli se že obrneš, zdi se, kot da se silovito in neprenehoma trudimo, da bi ja »kontra« slovensko napisali, po možnosti pa tako, da bi zvenelo bolj tuje, bolj imenitno.

Brez števila je primerov in primerkov, brez števila teh neslavnih zgledov, ki jih žigosajo jezikovni kottički, ki edini še sporočajo slovenstvu, kakšna je in kakšna naj bi vendarle bila tista prava, naša in lepa slovenščina. Slovenskih knjig itak več ne beremo; Cankar in Prežih sta zdavnaj pozabljena tam nekje na podstrešju, v neugledni brošurici Kondorja ali Sinjega galeba. In četudi sta že v platnu na polici v dnevi sobi, sta bržkone le za okras, za stil in barvno kompozicijo.

Da pa vendarle ni vse tako črno in obupno, da smo vendarle sem in tja le Kranjci pravih domačih besed in domiselnosti, dokazujeta dva zgledna kranjska primera. Prvi primer so cestarji, ki gradijo križišče na Laborah in ki so za to križišče poiskali izvorno ime: *Diamant*, v narekovajih. Ne vemo, čemu prav *Diamant*, a cestarji že vedo. Upamo le, da dela ne bodo diamantno draga. Vendar pa – zakaj ne bi tudi cestarjem dovoljevali, da svoja cestna stičišča in križišča poimenujejo tako kot hočejo. Raznoraznih deteljc je že itak kot listja in trave.

Drugi primer domiselnosti in klene slovenske besede so Kranjčani, ki so prav izvorno poimenovali zgradbo nove kranjske banke. Prav lahko bi jim v poplavi tujk in malomeščanstva in oboževanja vsega tujega prišlo na misel, da bi impozantno kranjsko stavbo krstili za *National Kranj's Bank Corporation*; a niso šli tako daleč. Z dovoljli so se s čisto navadnim slovenskim in povsem razumljivim vzdevkom: *Ravbarski grad*.

Kazimir Mohar

Črtomir Zorec

NEKAJ BESED O KAMNIKU OB NJEGOVI 750-LETNICI

(68. zapis)

No, sprva sem mislil, da bo venec teh zapisov o Kamniku obsegal res le »nekaj besed«; zdaj pa se je stvar raztegnila kar na poldrugeto leto! In vse kaže, da zapisov še ne bo tako hitro konec.

MALO ODDUŠKA

Res, kar prav bo, če se bralci in pisec nekoliko oddahnejo na tej dolgi poti kramljanja. Saj smo se dotaknili zgodovine, opisov krajev, gradov in spomenikov; tudi na velmože, ki jih je rodilo slovenstvu kamniško območje, nisimo v teh zapisih pozabili. Seveda še manjka pripoved o pesniku Antonu Medvedu, o zaslužnem prevajalcu Prešerna dr. Franu Vidicu, o starinoslovcu Josipu Nikolaju Sadnikarju, o slikarjih Koželjih, Kratnarjevi in Cudermanu, o bivanju in delovanju pesnika Simona Jenka v Kamniku pa še to in ono.

Kaže pa, da sem se doslej le preveč posvečal kamniški okolici, v mesto samo pa sem komaj kdaj pa kdaj pogledal. To je res! Kajti ni mi bilo težko iti na visoki Zakal pod vzhodnimi obronki Krvavca, tudi daljni Motnik na koncu Tuhijske doline mi ni bil predalet. Kot tudi odročne Kališe nad Črno ne. – Le v Kamnik, v mesto samo, skorajda nisem utegnil.

CELA VRSTA NALOG SE ČAKA

Ki se jih bom moral kar brž lotiti. Za zdaj jih zmorem komaj naštet.

Najprej bo treba kaj povedati o obeh kamniških muzejih, o Mestnem in o Sadnikarjevem. Oba hrani dragocene kulturne in umetniške starine, ki jih drugje na Slovenskem nimajo. V mislih imam Jurija Dalmatina prevod pentatevha (ime za prvih pet Mojzesovih knjig starega testameta). Leta 1578 natisnjena knjiga našega zaslužnega protestantskega pisatelja je danes ohranjena le v petih izvodih (na Dunaju, v Gotih, v Ljubljani, kar dva pa v Kamniku – v muzeju in v frančiškanski knjižnici). – Sadnikarjev muzej pa ima poleg drugih redkosti, tudi Mestrovicjeve mladostni avtoportret (iz dunajskih let).

No, v tesni zvezi s kamniškim muzejem, bo veljalo predstaviti grad Zaprice (v njem ima muzej svoj sedež) pa še gradič, postavljen zaprskemu gradu – nekako kljubovalni; Morda tudi zagonetni Zalski grad z

njegovim podzemnim rovom v mesto.

Celo Prešernovo ime se je Kamnika posredno dotaknilo. Na Zalah spita kar dve njegovi oboževanki, Jerica Podbojeva, ki so ji rekli tudi »peklena Jerica« (ker je bila njena mati Metka lastnica gostilne »V peklu« na ljubljanskem Kongresnem trgu) in Minca Miklavčičeva, ki jo je pesnik imenoval v svojih kranjskih letih »bohinjsko rožo«, tako cvetoča in zala je neki bila, ko je stregla v staroslavni gostilni »Pri Stari pošti«. Tudi ona zdaj spi na kamniških Zalah.

Sploh pa bo treba stopiti na Zale in si ogledati ne le grobove, pač pa tudi nekaj kiparskih in arhitektonskih umetnin (Peruzzijev relief na Medvedovem nagrobniku, lepo marmorno plastiko žalujoče žene, delo Toneta Kralja, na Vidičevem grobu; izjemno zanimiva, žal že precej poškodovana, je arhitektonska umetnina (moderna gotika iz l. 1864) na grobu rodbine Kühnel).

Sleherni popotnik, četudi bolj malo veren, si brez predsodkov ogleduje tudi cerkve, cerkvice in kapelice. Saj so dostikrat odraz zgodovine nekega kraja, njegove značilnosti pa tudi največkrat tudi zakladnice likovnih stvaritev prejšnjih rodov. – No, tako bo treba obiskati prvotno župnijsko cerkev v Nevljah, sedanjo na Sutni, cerkvico in kapelo na Zalah; ne bo mogoče iti mimo frančiškanskega samostana in njegove cerkve, še manj pa mimo njegove bogate knjižnice in zaslužne šolske zgodovine.

Staro kamniško zdravilišče (osnovano na Kneipovi metodi) in kopališče ter razvoj in perspektive kamniškega planinstva in turizma utegne biti zanimivo branje tudi za današnjo rabo.

Seveda bom rad pisal o nekdanji kulturnoprosvetni dejavnosti (Narodna čitalnica, Pevsko društvo Lira in Delavsko društvo Solidarnost), ki jo nekako bolj poznam kot sedanjo – kar sevé ni prav.

V Kamniku imajo tudi več umetniških galerij, nekatere so javne (Miha Maleš), druge so bolj zasebne značaja (Ferdo Majer, Fanika Kratnar, Polde Mihelič idr.).

No, tudi na trdna tla bo treba stopiti. Kajti Kamnik niso le slikoviti pejzaži, slavna zgodovina, številne cerkve in gradovi pa lepe hiše in zaslužni velmože – Kamnik je tudi veliko delovišče, industrijsko središče, ki tisočerm meščanom in okoličanom reže dober vsakdanji kruh.

Kljubovalni stolp (Trutzthurn) – sedanji Smoletov gradič na kamniških Zalah.

Srečanje škofjeloških rock skupin

Škofja Loka – Škofjeloški mladinci so v okviru praznovanja dneva republike organizirali rock koncert, ki se je odvijal v škofjeloškem kinu »Sora«. Mladi poslušalci so dvorano zasedli do zadnjega kottička in z zanimanjem spremljali dogajanje na odru, kjer so se trudile domače rock skupine »Naša stvar«, Albatros in »Sirius«.

»Sirius« sestavljajo skupino študentov, ki veliko obetajo, toda trenutno se ukvarjajo z glasbenimi poskusi, ki krepko presegajo njihove izkušnje in sposobnosti. Načeloma so izbrali pravilno in napredno glasbeno pot, toda uspehe bodo dosegli šele, ko bodo utrdili temelje (izvajalske osnove). Zasedba deluje v obliki klasičnega rock kvarteta, v katerem blesti atraktiven trinajstletni bobnar, ki pa seveda ne more nadomestiti (ne) dela svojih kolegov. »Albatros« so precej bolj izkušeni in izvajalsko dokaj solidni, vendar ne tudi izvorni. Njihovi poskusi so vezani na številne anglo-ameriške evplive (najlaže je razpoznavni eleplive »super-skupine«, kot so Tangerine Dream, Yes, Genesis, itn.). Kar velja za domači rock v celoti, zato moramo biti pri poudarjanju lastnih in izvornih prispevkov še posebej angažirani. Se zlasti, ker »Albatros« dovolj glasbeno-umetniške premisleku lahko brez večjih težav »poletel« iz sedanje šipe ulice.

Seveda, so se na škofjeloškem rock koncertu najbolj odrezali člani skupine »Naša stvar«, ki so bili tudi pobudniki prireditve. Težko bi rekli, da igrajo pretrirano domiselno glasbo, saj so ujeti v ozkost hard-rock stila, kateremu – na njihovo srečo – prav v zadnjih mesecih spet raste priljubljenost, tako v svetu, kot pri nas. Vzporedno lahko mirno zapišemo, da so fantje s trdim delom in vajo dosegli zavidljivo izvajalsko rutino in da za slovenske razmere zelo dobro igrajo. Uspeli so si ustvariti trdne temelje, ki jih bodo ob primerni ustvarjalski in organizacijski domiselnosti zagotovo pripeljali do pomembnejših uspehov. Pred dnevi so v ljubljanskem studiu »Tivoli« posneli svoje prve pesmi za RTV Ljubljana, kar dodatno potrjuje njihovo dozorelost. Rezultati snemanja so menda ugodni in kamlu jih bomo slišali v radijskih programih. Zasedbo sestavljajo Brane Smole (solo-kitara), Vido Kristanc (solo kitara), Ljubo Kozic (vokal), Peter Camarello (bobni) in Srečko Verčič (bas).

Za morebitne rock-moraliste povejmo še to, da so se škofjeloški poslušalci obnašali izjemno kulturno in disciplinirano, kar je dodatno pripomoglo k celotni uspešnosti prireditve in k prijetnim občutkom ob spominjanju nanjo.

Kazimir Mohar

JURIJ KOZJAK

Josip Jurčič

Riše: Jelko Peternelj

Priredba: M. Zrinski

76. Veselo zatrobi vratar v rog, ko zagleda ljubelega gospodarja pred gradom. Viseče mostnice padejo čez visoke rove in grad sprejme krdelec. Družina vre vkup in tudi Peter prišepa. »Aj, Bog se usmilil, javka stara Mara med prvimi, da bi bili gospod vendar prej prišli!« In pove med velikim jadikovanjem svojemu gospodu zgodbo o velikem nesreči. Marku se je že tako moralo čudno zdeti, da sina ni videl med svojimi ljudmi. Še bolj pa je ostrmel, ko sina ni videl med svojimi ljudmi. Še bolj pa je ostrmel, ko Peter kleso in žalostno pristopil in ga povabil s seboj v sobano.

77. Kot blisk z jasnega je pogodila Marka žalostna novica. Barve so ga spreletele in molčal je. Boletine, ki jih je čutil, mu niso dale niti govoriti niti očitno pokazati svoje žalosti. »In ni ga bilo človeka, ki bi mi bil rešil sivo?« reče po dolgem molku z žalostnim glasom. »Nobenega človeka nima Marko Kozjak, ki bi bil šel za roparji? Nobenega človeka?« »Krivo me sodiš, brat Marko!« odgovori Peter. »Vsak sosed in vsak hlapec ti lahko pove, da sem delal, kar je bilo v moji moči. A deček je izginil kakor da bi ga zemlja požrla. Upam, da bo še kdaj prišel na dan.«

78. Vendar so se vse te tolažbe Marka slabo prijelo. Morda tem bolj, ker so izvirale iz hinavskega srca. Sam je bil na tem svetu, nobenega otroka ni imel več in vse tolažbe mu ga niso mogle nadomestiti. Kdor bi bil videl tega moža, ki je srečno šel med goste meče in koničastim sulicam nasproti, ki mu je sovražnik usekal marsikatero rano, kdor bi ga bil sedaj videl, kako so mu tekle debele solze po gosti bradi na junaške prsi, bi bil se moral jokati z njim...

Za stanovanje je potrebno varčevati

Skoraj ni družine, ki bi lahko z lastnimi sredstvi kupila stanovanje ali zgradila hišo, zato bi vas želeli seznaniti z možnostmi namenskega varčevanja za stanovanje pri temeljnih bankah združenih v Ljubljansko banko.

Varčujete lahko z rednimi mesečnimi pologi ali z enkratnim pologom.

Varčevati je potrebno vsaj dve leti.

Pravico do posojila za stanovanje si lahko pridobite tudi s prodajo

prihranjenih deviznih sredstev in vezavo njihove dinarske protivrednosti ali z vezavo dinarjev.

Če se odločite varčevati za stanovanje ali hišo z rednimi mesečnimi pologi, dobite npr. po štirih letih na privarčevani znesek kar 200 % posojila in še 40 % za ohranjanje realne vrednosti hranilne vloge.

Na vsa vprašanja o varčevanju vam bodo odgovorili v vaši banki.

ljubljska banka

**PAVLIHOVA
PRATIKA**
cena 40 din **1981**

**VESELA • DEBELA
• BRANA • ISKANA
VSAKO LETO
RAZPRODANA!**

**KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT
Kranj, z. n. sol. o.
JLA 2, Kranj**

oglašja na podlagi sklepov Komisij za delovna razmerja naslednja prosta dela in naloge

TOZD Tovarna olja Oljarica Britof

- KV KLJUČAVNIČARJA
za opravljanje ključavničarsko-vzdrževalnih del (2 delavca)

Posebni pogoji: - 6 mesecev delovnih izkušenj

- KV STRUGARJA
ZA OPRAVLJANJE STRUGARSKIH DEL

Posebni pogoji: - 6 mesecev delovnih izkušenj

- OBRATNEGA ELEKTRIČARJA
za opravljanje elektro-inštalacijskih del

Posebni pogoji: - 1 leto delovnih izkušenj

- 5 DELAVCEV BREZ POKLICA
za opravljanje pomožnih del v rafinaciji in za kuhanje mastne kisline

Posebni pogoji: - delo je štirizmensko

- PRIUČENE KUCHARICE
za opravljanje del v kuhinji in razdelitev toplih obrokov

Posebni pogoji: - 6 mesecev delovnih izkušenj, deljen delovni čas

TOZD MLEKARNA KRANJ

- ELEKTRIČARJA
za opravljanje manj zahtevnih vzdrževalnih del električnih naprav in napeljav v obratu in pomožnih prostorih

Posebni pogoji: - 2 leti delovnih izkušenj

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev Splošno kadrovskemu sektorju KZK Kranj, JLA 2, v 15 dneh po objavi.

Osnovna šola
**ANTONA TOMAŽA
LINHARTA**
Radovljica

Komisija za medsebojna
delovna razmerja

razpisuje prosta dela
in naloge

UČITELJA

v oddelku podaljšanega
bivanja za določen čas
od 22. decembra 1980 do
25. aprila 1981.

Rok prijave je 15 dni po
objavi razpisa.

KOVINOSERVIS

Prešernova 15,
Jesenice

Odbor za delovna razmerja razpisuje prosta dela in naloge za:

1. SEKRETARJA - KADROVNIKA
2. PROJEKTANTA
3. KONSTRUKTERJA
4. NABAVNEGA REFERENTA
5. VEČ KLJUČAVNIČARJEV
6. 3 STRUGARJEV
7. SKLADIŠČNEGA DELAVCA

Kandidati morajo poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- pod 1.
- višja strokovna izobrazba pravne ali upravne smeri,
  - 36 mesecev delovnih izkušenj in moralno politične vrline,
  - poskusno delo traja 3 mesece

pod 2.

- višja strokovna izobrazba strojne smeri,
- 36 mesecev delovnih izkušenj,
- zaželeno poznavanje tehnologije gradnje s tunelskimi opazi v gradbeništvu,
- poskusno delo 3 mesece

pod 3.

- srednja strokovna izobrazba strojne smeri,
- 27 mesecev delovnih izkušenj,
- poskusno delo 1 mesec

pod 4.

- srednja strokovna izobrazba ekonomske ali strojne smeri,
- 18 mesecev delovnih izkušenj,
- poskusno delo 1 mesec

pod 5.

- Kv ključavničar - varilec

pod 6.

- Kv strugar

- dokončanih 8 razredov osnovne šole

Ponudbe na razpisu in objavljena prosta dela in naloge naj kandidati pošljejo v roku 15 dni po objavi razpisa na naslov: Kovinoservis Jesenice, Prešernova cesta 15, Jesenice.

ELAN

Tovarna športnega orodja
Begunje na Gorenjskem

Na osnovi 19. člena Pravilnika o delovnih razmerjih DS Skupne službe, 64. členu Samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo Elan in sklepa razpisne komisije DS Skupne službe Elan razpisuje dela in naloge

DIREKTORJA SPLOŠNEGA SEKTORJA

Pogoji: - visoka izobrazba ustrezne smeri, glede na sektor, ki ga vodi, da si je s prejšnjim delom na takih ali podobnih delovnih nalogah pridobil potrebne delovne sposobnosti, pasivno znanje najmanj enega tujega jezika, moralno-politična neoporečnost in pozitiven odnos do samoupravljanja

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas, 4 leta.

Pismene prijave z ustreznimi dokazili sprejema 15 dni po objavi razpisa komisija DS Skupne službe, Elan Tovarna športnega orodja, Begunje na Gorenjskem.

O rezultatih razpisa bomo kandidate obvestili pismeno v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

Zbor učiteljev smučanja organizira v decembru dva tečaja hoje in tebe na smučeh in skor:

- a) s pričetkom 13. 12. - rok prijave do 11. 12. 80
- b) s pričetkom 27. 12. - rok prijave do 25. 12. 80

Prijavite se lahko do razpisnega roka v pisarni zbora Prešernova 11/1, vsak dan od 18. do 19.30 ure, kjer boste izvedeli tudi podrobnosti o poteku vadbe.

Merila za vpis le tola:

- prvi dan vadba na snegu (dopolndne)
- en dan vadba v telovadnici
- tri dni vadbe na snegu med tednom popoldne ali prosti dan

Vadišče bomo izbrali v bližini Kranja, glede na snežne razmere. Če na to snega, se bomo odpeljali z lastnimi prevozi na urejeno vadišče na Gorenjsko.

ZTKO Kranj

ZVUTS KRANJ
p. p. 39

**RAZPIS TEČAJA
ZA VADITELJE
SMUČANJA**

Zbor vadiateljev učiteljev in trenerjev smučanja Kranj razpisuje tečaj za VADITELJE SMUČANJA, ki bo v dneh

od 5. - 11. januarja 1981 na KRVAVCU, drugi del tečaja pa

od 19. - 23. januarja

Na tečaj se lahko prijavijo kandidati, ki imajo dopolnjenih 18 let starosti in ustrezno smučarsko znanje. Za vse kandidate je obvezen izbirni test. V tečaj bo sprejeto 12 kandidatov.

Prijave in informacije do 17. 12. 1980 v prostori Klubu gospodarstvenikov Prešernova 11/1, od 17. do 18. ure.

**ZBOR UČITELJEV
SMUČANJA KRANJ**

Obiskovalci smučarskega sejma, ki ste posredovali prodajo rabljene opreme in se do zaključka niste oglasili, sporočamo, da to lahko uredite v

SREDO, 10. decembra,

od 16. ure do 17.30.

na sejmišču Gorenjskega sejma. S sabo prinesite evidenčni kupon. V kolikor ne morete, nam do istega roka pošljite kupon, priporočeno po pošti, da vam sporočimo izid ponudbe.

Zbor učiteljev smučanja, Cesta Staneta Zagarja 27, Kranj.

**ZVEZA
TELESNOKULTURNIH
ORGANIZACIJ
OBČINE
KRANJ**

Odbor za delovna
razmerja
razpisuje dela in
naloge za

2 ČISTILKI

na športnih objektih

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Poskusno delo traja 3 mesece. Prevzem dela in nalog takoj ali po dogovoru.

Razpis velja do zasedbe.

MALE
OGLASI

telefon
23-341

PRODAM

Poceni prodam popolnoma novo italijansko STENSKO HAVBO. Informacije po tel. 064-21-466 10129
Prodaj KRAVO simentalke. Pragerc, Črničev 19, Brezje 10130
Prodaj CAMP PRIKOLICO (2 + 1 + 1) s toaletno kabino. Telefon 064-50-388 vsak dan po 14. uri - Perko, Tržič 10143
Prodaj kombinirano PEČ za v kopalnico. Informacije vsako popoldne po tel. 47-121 10148
Prodaj klavirsko HARMONIKO. Šušter morino V. Tel. 064-75-946 10205

Prodaj malo rabljeno termoakumulacijsko PEČ, 4 kW. Zupan Anton, Jezerška c. 93/a, Kranj 10272
Prodaj 180 kg težkega PRAŠICA. Zalog 57, Cerklje 10276
Prodaj BIKA za pleme. Glinje 6, Cerklje 10277
Prodaj dve TELICI simentalke, tik pred telitvijo. Slamnik Jože, Mošnje 16, Žirovnica 10278
Prodaj KRAVO križanko v tretje bregu. Jereka 17, Bohinjska Bistrica 10279
Prodaj dve KOZI. Sp. Jezerško 3, Jezerško 10280
Poceni prodaj PEČ na olje. Informacije po tel. 21-410 10281
Prodaj PRAŠICE, težke po 25 kg. Ovsenik Rafael, Mišiče 6, Kamna gorica 10282
Prodaj ZVOČNIKA, 160 W, TTT Reflex. Šimič, Godešič 85, Škofja Loka 10283
Prodaj OVCO in jalovo KRAVO. Puštal 19, Škofja Loka 10306
Prodaj PRAŠICA za zakol. Poličnik 1, Naklo 10307

KUPIM

Kupim KMEČKO SKRINJO. Informacije na tel. (061) 263-490 od 13. ure dalje
Kupim hidravlično STISKALNICO (električno) od 15 do 25 m.p. Fic Miro, Trata 10, Škofja Loka, telefon 064-62-039
Kupim brejo SVINJO. Habjan Anton, Selca 84 10248

Kupim otroške DRSALKE za punčko, št. 35. Osterman, C. na Klanec 19, Kranj 10303

VOZILA

Prodaj VW, letnik 1969. Pogačnik Srečo, Zaloše 13, Podnart 10311
Prodaj KOMBI ZASTAVA 750 K, letnik 1975 ali menjam za osebni avto. Benedičič, Žiganja vas št. 27

Ugodno prodaj ZASTAVO 101, letnik 1975, prva registracija leta 1977. Informacije po telefonu 57-066 10224

Prodaj avto VW, 1964, registriran do julija 1981. Košir, Zapuže 12, Begunje 10284

Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1972, po ugodni ceni. Partizanska pot 12/a, Kokrica 10285
Nujno prodaj registriran, ohranjen, starejši VW in menjalnik. Lečić Momir, Medetova 1, Kranj 10286

Prodaj nove zimske GUME, dimenzija 165 x 13, visoki profil, stara cena. Britof 181 - Frizerski salon 10287

Prodaj neregistrirano SKODO 1000 MB. Bjelokapič, Zg. Duplje 5 10288

Prodaj dele za WARTBURGA. Poizve se vsak popoldan. Šenčur, Sušnikova 9 10289

Prodaj razne rezervne dele za vozilo R-4 »katrcos«, letnik 1972. C. na Rupo 12, Kokrica 10290

Prodaj karambolirano ZASTAVO 101, letnik 1974. Ogled popoldan. Praprotnik Janez, Mošnje 30, Radovljica 10291

Prodaj NSU PRINZ 1200-C, po delih, motor odličen. Informacije po telefonu 28-080 10292

Prodaj SPAČKA, letnik 1970, za 1,5 SM. Vidic Slavko, Bled, Koritenska 9 10293

Prodaj ZASTAVO 101, registrirano do 25. 11. 1981. Ribno 5 pri Bledu. Ogled od 15. do 18. ure. 10294

Prodaj VW 1600 variant, letnik 1969. Kopaljška 27, Škofja Loka 10299

Prodaj avto PRIKOLICO, nosilnost 600 kg. Bončina, Janeza Puharja 5, Kranj 10300

Ugodno prodaj 9 mesecev staro ZASTAVO 101 SC. Udir Ivo, Drolovka 2/a 10305

Ugodno prodaj ZASTAVO 750, registrirano do septembra 1981. Kličite 77-122 po 19. uri.

Prodaj ZASTAVO 101, letnik 1975. Kejžar Anton, Studenčice 20, Lesce 10308
GSX citroën, letnik 1979, prodaj. Naslov v oglasnem oddelku. 10309

STANOVANJA

Mlad uslužbenec išče enosobno STANOVANJE, GARSONJERO ali SOBO s posebnim vhomom. Dobro plačam! Šifra: Pošten 10295

Zamenjam lastniško dvosobno STANOVANJE z vrtoom v Mojstrani za enako na relaciji Koroška Bela - Hrušica. Informacije po telefonu 82-701 10296

ZAPOSLITVE

V redno delovno razmerje sprejemem KV ELEKTROINSTALATERJA z odsluženim vojaškim rokom in nekajletno prakso na stavbenih instalacijah. Korošec Franc, Mlaka 62/a, Kranj 10255
Sprejemem KV KLJUČAVNICARJA. KLJUČAVNICARSTVO Peklaj Pavel, Puštal 46/a, Škofja Loka 10297

PRIREDITVE

BRUCOVANJE KRANJSKIH STUDENTOV - DELAVSKI DOM, petek, 19. 12., ob 20. uri. Vstopnice so v predprodaji danes in prihodnji torek od 19.30 do 20.30 v MLADINSKEM SERVISU (Stritarjeva 5) VABI KŠK 10310

OSTALO

INSTRUIRAM angleščino za osnovne šole in gimnazijo. Tel. 21-016 10301

Izdelovanje odprtih kaminov in oblikovni nasveti. Šifra: Toplina doma 10302

NAJDENO

V Kranju pred kino Centrom sem našel ZENSKO URO. Dobi se: Umnik Niko, Šenčur, Kranjska c. 38 10298

Izdaja ČP Glas, Kranj, Stavek TK Gorenjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljudska pravica, Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. - Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-603-31999 - Telefoni: n. c. 23-341, glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-835, redakcija 21-860, komercialna - propaganda, naročnina, mali oglasi in računovodstvo 23-341. Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

PRIMC MARIJA

Cesta na Klanec 3 Kranj (v bližini gostilne Blažun)

Vam nudi kvalitetno in hitro izdelavo vseh vrst očal.

Se priporočam!

Skromno, kot je živela, smo 3. decembra 1980 pokopali

FRANCKO BAKOVNIK

upokojenko

Vsem ki ste se je spomnili in se je boste še spominjali, iskrena hvala.

Hčerka Metka z možem Petrom, brat Franjo, nečakinja Srečka z družino in drugo sorodstvo

Kranj, 4. decembra 1980

Obveščamo sorodnike in prijatelje, da nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, stric, brat in tast

VALENTIN KRŽIŠNIK

Premilil je 29. novembra 1980 po dolgi in težki bolezni v 54. letu življenja.

Žaljuči: žena Zora, sin Jožko, hčerki Snežana in Lilijana, vnukinja Tina, zet Branko, sestri Mara in Tinka, nečakinji Jana in Sonja, nečak Zvonko ter drugi sorodniki in prijatelji!

Beograd, 1. decembra 1980

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše dobre in skrbne mame

KATARINE GARTNER

Torkarjeve mame

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in sodelavcem, ki so ji poklonili vence in cvetje, nam izrekli sožalje in jo spremili na zadnji poti ter sočustvovali z nami v težkih dnevih.

Posebno zahvalo izrekamo g. župniku in pevcem za lepo in skrbno opravljen poslovilni obred.

Neizmerno smo hvaležni družini Frelj za veliko pomoč in dobroto pri oskrbi in varovanju naše drage mame, ki so ji posvečali veliko tolažbe in poguma ter s tem, njej in nam, lajšali trpljenje in žalost v zadnjih dnevih njenega življenja.

Žaljuči vsi njeni!

Torek, 5. decembra 1980

ZAHVALA

Ob boleči, tragični in mnogo prezgodnji smrti našega ljubljeneega, nepozabnega sina edinca

JANKA TOMAŽIČA

z Golnika

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam nesebično stali ob strani v teh težkih in bolečih trenutkih, nam nudili vsestransko moralno pomoč ter mu darovali vence in cvetje.

Zahvaljujemo se tudi njegovim sodelavcem, tov. Tomažinu za poslovilni govor, tovarni Tekstilindus - Gravura, Živila Kranj - DSSS, pevcem in g. župniku za poslovilni govor in pogrebni obred.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Če bi naša solza lahko te obudila, te danes ne bi zemlja krila.

Žaljuči: mama, ata, babica in drugo sorodstvo!

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE KRANJ

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Kranj objavlja na podlagi 4. člena Pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje najemnih stanovanj, nad katerimi ima razpolagalno pravico Samoupravna stanovanjska skupnost občine Kranj ter po sklepu 16. seje skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kranj z dne 5. 12. 1980

RAZPIS

O ZBIRANJU PROSILCEV - UPRAVIČENCEV DO NAJEMNIH STANOVANJ, NAD KATERIMI IMA RAZPOLAGALNO PRAVICO SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE KRANJ

I. Upravičenci za pridobitev stanovanja, s katerimi razpolaga stanovanjska skupnost so:

1. upokojeni občani, invalidi ter občani, ki ne združujejo dela,
2. udeleženci NOV.

II. Pogoji, ki jih morajo izpolnjevati prosilci za pridobitev stanovanja:

- a) da prosilec za stanovanje ni imetnik stanovanjske pravice za primerno stanovanje ali lastnik primerne vseljivega stanovanja,
- b) da prosilec za stanovanje stalno biva na območju občine Kranj,
- c) da prosilec ni neupravičeno nezaposlen.

III. Posebni pogoji:

- a) na dokončno prioriteto listo ne morejo biti razporejeni občani, ki stanujejo v stanovanju, iz katerega se je izselil prosilec po predhodnih prioritetenih listah zaradi neprimerne stanovanja,
- b) prosilci - upravičenci so dolžni zagotoviti lastno udeležbo ob dodelitvi stanovanja v skladu z aktom Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kranj, ki opredeljuje lastno udeležbo.

IV. Dokumenti s katerimi se dokazuje pravica do stanovanja:

1. Potrdilo o številu družinskih članov in od kdaj stalno bivaajo na območju občine Kranj.
2. Potrdilo o letnem dohodku vseh družinskih članov za I. polletje 1980, in sicer tisti dohodek, ki se prijavi na občini kot osnova za odmero davka.
3. S podatki o dosedanjih stanovanjskih razmerah, ki se izkažejo z zapisnikom o ugotavljanju vrednosti stanovanja.
4. Z mnenjem krajevne skupnosti, društva upokojenecv, Centra za socialno delo.
5. S potrdilom o premoženjskem stanju oziroma o dohodku od tega premoženja.

V. Rok za vlaganje prošnje

Prosilci morajo vložiti prošnje za stanovanje v 30 dneh od objave razpisa, to je do 9. 1. 1981.

Prošnje in vsa ostala dokumentacija se po temu datumu ne bo upoštevala.

VI. Vlaganje prošnje in informacije

Obrazec za prošnjo in vprašalnik je treba obvezno izpolniti osebno in oddati. Vse informacije daje Strokovna služba Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kranj - Domplan Kranj, Cesta JLA 14/1., kjer dobite tudi obrazec za prošnjo in vprašalnik.

Mesto je umrlo v potresu

Le nekaj ur po zaprosilu italijanskih oblasti je Republiški štab za civilno zaščito SR Slovenije poslal v južno Italijo ekipo 18 strokovnjakov geofonistov za odkrivanje preživelih v ruševinah. V ekipi so bili strokovnjaki člani združenega odreda civilne zaščite v Jesenic, Radovljici, Kranju, Ljubljani in Mariboru. V dveh dneh in pol naporenega dela so odkrili v ruševinah še živega 65-letnega starca v povsem porušenem Calabrittu. Sicer pa so se tako naši strokovnjaki kot tudi francoski in švicarski strinjali, da so lahko po tednu dni po potresu pod ruševinami le še mrtvi. Večino prebivalcev tega južnoitalijanskega mesteca je zasulo na ulici.

Stare hiše v južnoitalijanskem Calabrittu niso zdržale potresnih sunkov; ni še znano koliko prebivalcev je našlo smrt pod ruševinami. — Foto: Sašo Slavec

65-letni Mateo iz Calabritta, enega najbolj porušenih mest potresom, ki je 23. novembra prizadel južno Italijo, je morda zdaj že zapustil bolnišnico, ali pa tudi ne, saj posledice strahu, lakote, žeje in bivanja v temnem zaprtem prostoru ne minejo tako hitro. Starega moža so našli v ruševinah njegovega doma člani ekipe geofonistov, ki jih je na pomoč poslal republiški štab za civilno zaščito SR Slovenije. Prestrašenemu in onemoglemu starcu, ki se s postelje, kjer ga je skoraj dohitela smrt, ni mogel niti ganiti, so skromno oblečenemu pomagali v srajco, ki jo je takoj slekli eden od slovenske reševalne ekipe, nato pa so ga oddali francoski reševalni ekipi, prav tako geofonistom, ki so se v bližini znašli z nosili.

Pravzaprav je bilo dokaj neverjetno, da je stari mož zdržal v takih okoliščinah cel teden. Potem ko se je mestece Calabritto v nekaj sekundah spremenilo v ruševine in za vedno pokopalo pod seboj kdo ve koliko svojih prebivalcev, so dež, mraz in sneg pomenili dodatno nevarnost za morebitno preživele pod ruševinami. Hiše so se pogrezile vase, kupi kamenja, opeke, železa in tramov pa so se vsuli na ulice, kjer so verjetno pokopali pod seboj prestrašene ljudi, ki so po prvih sunkih zbežali iz hiš na stare, vijugave ulice. Calabritto se je v nekaj sekundah spremenil v mrtvo mesto.

Ekipa slovenskih geofonistov, šla je 47 strokovnjakov, je prinesla upanje. Vendar pa v petek pozno popoldne, potem ko so prispeli po skoraj 24 urah dolge vožnje, to je peti dan po potresu ni bilo več dosti upanja, da bi z geofoni našli kaj živega pod ruševinami. V treh dneh do ponedeljka so v neprijetnem vremenu, saj je skoraj neprestalo lilo ali pa je naletaval celo sneg, so nekajkrat »prečesali« ruševine. Potem ko so slovenski geofonisti tako drzno hodili med ruševinami, se je upalo razrušenim domovom približati tudi nekaj redkih prebivalcev, ki zaradi prestanega strahu prej niso upali kaj blizu ruševinam. Povedali so, da so sicer dva dni po potresu slišali klice zasutih, toda sami si še vsi v strahu po preživetju katastrofe niti niso upali pomagati. To tudi ni bilo varno, saj so tla po nedeljskem rušilnem potresu še vedno drhtela. Celu v nedeljo, 30. novembra, dopoldne so se tla še močno stresla, na kup je grmel od dežja nemočeno zidovje. Psi so tik pred tresenjem začeli zavijati, nato je vse utihnilo, hip nato pa je zagrmelo. Na srečo nihče od članov slovenske ekipe ni bil ranjen, nič hudega pa se ni zgodilo niti francoskim in švicarskim strokovnjakom za odkrivanje preživelih, ki so prav tako — sicer zaman — skušali odkriti še kaj živega pod

kamenjem. Na obrobju mesta je stala poljska bolnišnica z zahodno-nemškimi zdravstvenim osebjem, toda brez bolnikov. Preživelih so zbežali, umrli so ostali v ruševinah. Z obrobja mesta so se sicer zagrizli v ruševine buldožerji, toda stroji bodo najbrž še nekaj časa poleg ruševin odkopavali le mrtve. V novem delu Calabritta še vedno čakajo cele skladovnice krst. Edina živa bitja v starem delu mesta, ki ga ponoči pošastno razsvetljujejo reflektorji, so sestradana kokoši, tudi nekaj prašičev je po naključju preživel. Le tako zaželenega trkanja na zid, na železno cev, ob kamen, kar lahko zazna geofonska naprava, tega ni slišati. Le Mateo je bil eden redkih, ki so ga ruševine izpustile. Vsi drugi pa so ostali, ostala sta otroka, ki sta se v smrti objela, ostala je hrana na krožnikih, nedotaknjena, kot da se bodo ljudje vsak hip vrnili in sedli k večerji. Tudi psi so že obupali, ne iščejo več gospodarjev, le tulijo še, pred močnejšim tresenjem tal. Od nekje je pritavalo 10-letno dekletce, v ruševinah so ostali vsi njeni. Niti naj sodobnejši aparati za iskanje živih jih ne bi več našli.

Člani slovenske ekipe geofonistov so bili tudi geofonisti iz Kranja, Radovljice in Jesenic. Iz Kranja: Sašo Slavec, Aleksander Azman, Milan Žepić, Franc Černe, Milan Rus, Jože Vončina, Jože Logar in Brane Zupan; iz Radovljice so bili Janez Kerin, Franc Habjan, Ivan Zorman, Niko Starič in Jože Dijak; z Jesenic pa Anton Urbanc, Albin Cuden, Kazimir Šuler, Filip Sitar, Anton Koblar, Marjan Smid in Anton Gasar.

Sicer pa še tako sodobni aparati za lovljenje zvokov v ruševinah, teh sicer slovenska ekipa geofonistov nima, niso koristni, če se iskanje preživelih začne prepozno. Klic na pomoč iz sosednje Italije je šel v svet dokaj prepozno. Vendar pa so člani slovenske ekipe, sami gradbeni strokovnjaki, od tehnikov do inženirjev, brez prestanka dva dni in pol, ob skromnem počitku in z dokaj nepopolno opremo skušali iztrgati porušeno mesto vsaj nekaj preživelih. Utrujenost, mraz, spanje sede v kombijih so bile neprijetnosti, ki so se jih lahko zavedali šele na poti domov, prej zanje enostavno ni bilo časa. Nekateri med njimi so pomagali tudi v potresu, ki je prizadel Črno goro, tako da so si lahko pomagali z izkušnjami naše nedavne potresne katastrofe.

L. M.

Vaterpolo klub »Triglav« Kranj prireja 10.

VATERPOLSKI PLES

Hotel Creina, 12. dec. 1980, ob 20. uri. Igra MODRINA. Gosti večera: kranjski olimpijci, vaterpolisti Triglava, igralca Pavle Rakovec-Raca in Cveto Sever.

Rezervacije — hotel Creina, telefon (064) 23-650.

Novoletno veselje najmlajših

Kranj — Koordinacijski odbor za organizacijo novejletnih prireditev Dedka Mraza v kranjski občini je posredoval sredi oktobra delovnim organizacijam in skupnostim poročilo o lanskem praznovanju Dedka Mraza v kranjski občini in smernice za letošnje praznovanje, ob enem pa so vsi prejeli tudi predlog spremembe 14. člena spozazuma, ki med drugim predvideva, da bi bil tudi letos prispevek na zaposlenega 50 dinarjev, prispevek pa naj bi plačali vsi zaposleni v kranjski občini. Koordinacijski odbor poziva vse, naj spozazum čim prej podpisajo. Večina je to že storila, zato je poziv namenjen tistim, ki tega še niso storili, pa je nujno, da bo praznovanje Dedka Mraza v občini čim bolj enotno in organizirano!

Konec oktobra je bil že oblikovan program letošnjega praznovanja. Enotno bo, brez obdarovanj otrok. Vsaka prireditev mora biti obvezno združena s srečanjem mladih z Dedkom Mrazom. Po krajevnih skupnostih pripravljajo za najmlajše čajanke, v prireditve pa morajo biti obvezno vključeni vsi predšolski otroci, ne glede, ali so vključeni v vrtnice ali ne. V kranjski občini, tako se že ravna tudi v drugih gorenj-

Begunje — Vajeni smo že odličnih razstav ročnih del, ki jih pripravljajo od časa do časa Psihiatrična bolnica v Begunjah. Ta, ki so jo pa pripravili v sklopu letošnjega praznovanja dneva republike, pa menda presega vse dosedanje. V na novo preurejeni večnamenski dvorani bolnice so prikazali čudovite tapisrije, vezene prte, moderne in vedno lepem narodnem vezu, domiselne igrate iz filca, drobne pletenine in še mnogo drugega lepega in zanimivega. V tednu dni so jo obiskale številne skupine z Gorenjske in iz Slovenije ter posamezniki. Prav zaradi izrednega zanimanja bodo razstavo podaljšali še do vključno četrta, 11. decembra. — Foto: D. Dolenc

Naložbe blejske Špecerije

Delovna organizacija Špecerije Bled načrtuje v naslednjem srednjeročnem obdobju izgradnjo več trgovin v krajevnih skupnostih — Za Begunje, Lesce in Podnart le načrti

Bled — Delovna organizacija Špecerije Bled, ki praznuje prihodnje leto 25-letnico ustanovitve, načrtuje v naslednjem srednjeročnem obdobju precej novih naložb. Predvsem nameravajo v Špeceriji poskrbeti za zadovoljivo preskrbo vseh občanov v krajevnih skupnostih, kjer je še nekaj slabo opremljenih, starih in neprimernih trgovin. Špecerija je po svojih zmožnostih že v tem srednjeročnem obdobju skrbela za preskrbo občanov tudi v najbolj oddaljenih vaseh, čeprav z velikimi napori, kajti razdrobljenost naselij in krajevnih skupnostih povzroča izredno veliko težav. Še posebej kadrovskih, saj so delovni pogoji izven mestnih središč znatno slabši.

Špecerija Bled, ki v radovljiški občini najbolj skrbi za osnovno preskrbo občanov, namerava v prihodnjem letu zgraditi turistično trgovino v hotelu Krim na Bledu in market v Spodnjih Gorjah, za kar bodo namenili okoli 10 milijonov dinarjev lastnih sredstev, združenih sredstev in bančnih kreditov. V letu 1982 bodo rekonstruirali samopostrežno v Radovljici — za avtobusno postajo — market v Zapužah ter pripravili načrte za trgovino v Radovljici in v Ljubnem. V prihodnjih letih bodo razpolagali z veliko manj bančnimi sredstvi in zato bodo le težko uresničili najbolj nujne obnove in novogradnje.

Za leto 1983 se predvideva na Cankarjevi nova trgovina ter načrti za trgovino na Brezjah, v letu 1984 pa naj bi zgradili market na Brezjah, v Ljubnem, v Zasipu ter se pripravili na gradnjo na Rečici. V zadnjem letu srednjeročnega obdobja naj bi dobili v Zasipu trgovino, gostišče Dobriča na Brezjah naj bi obnovili ter revitalizirali prehrabeno trgovino na Linhartovem trgu v Radovljici.

Trgovino pa bi radi še v Lescah, v Podnartu in v Begunjah, zato se bodo na gradnjo le-teh pripravljali v letu 1985 in izgradnjo načrtovali za naslednja leta. Skupaj bodo za novogradnje, obnove in opremo porabili v petih letih predvidoma 54 milijonov dinarjev, od tega naj bi namenili kar 33 milijonov dinarjev lastnih sredstev, 6 milijonov dinarjev združenih sredstev in 14 milijonov dinarjev bančnih kreditov. Vse to so naložbe le temeljne organizacije maloprodaje, nekaj investicij predvidevajo tudi v temeljni organizaciji veleprodaja Špecerije Bled.

V Špeceriji se zavedajo, da bo največ težav prav s pridobitvijo kreditov, saj bodo banke zagotovile le 30 odstotkov potrebnih sredstev, vse ostalo pa bi morali prispevati sami. Vendar pa so naložbe v trgovine nujne, zato si bodo prizadevali, da bi svoj srednjeročni investicijski plan tudi realizirali.

D. Sedej

Uspešen referendum

Jesenice — Delavci jeseniške železarnice so se v sredo, 3. decembra, na referendumu odločili o sprejemu temeljev načrtov temeljnih organizacij za obdobje 1981—1985. Od 5574 delavcev se je referenduma udeležilo 4790 članov železarskega kolektiva oziroma 86 odstotkov vseh zaposlenih. Med njimi jih je 4037 ali 72,5 odstotka glasovalo za sprejem, 614 ali 11,1 odstotka se jih je odločilo proti, 139 ali 2,5 odstotka pa se jih je vzdržalo.

Sprejem temeljev načrtov je še posebno pomemben zaradi uresničitve velike naložbe v drugo elektro jeklarno, ki naj bi jo jeseniška železarna zgradila v prihodnjem srednjeročnem obdobju. Ta cilj bodo namreč železarji lahko dosegli le s skupnimi prizadevanji. Da se tega posevem zavedajo, so dokazali z uspešno izvedenim referendumom, na katerega so se dalj časa pripravljali.

Med obravnavo predloga temeljev načrtov so v nekaterih temeljnih organizacijah postavili vrsto vprašanih in pripomb, predvsem s področja naložbene, kadrovske in dohodkovne politike. Posebno kritični so bili pomisleki glede omejenega uresničevanja manjših naložb. Na sestankih z vodstvenimi delavci, samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami so v vseh delih železarne uspeli pojasniti ta vprašanja in se dogovoriti za njihovo reševanje.

S. Saje

Visoko priznanje Golf hotelu

Bled — Organizacija za napredek ekonomije, ki ima sedež v Rimu in v Londonu in ki se v kratkicah imenuje C.I.P.E.M. vsako leto podeljuje nagrade za najboljše hotele in restavracije. Najboljše posameznike predlagajo potovalne agencije po vsem svetu.

Letos so podelili zlati pokal za gastronomijo hotelu Golf hotel na Bledu in tudi restavraciji hotela Lev v Ljubljani. Zlati pokal so predstavniki blejskega Golfa, ki sodi v delovno organizacijo Viator Ljubljana, sprejeli na veliki slovesnosti v Rimu. Priznanje pomeni za ves hotel Golf, še posebej pa za njihovo restavracijo, potrditev njihovega dobrega dela in spodbuda za nadaljnje uspešno delo.

D. S.

SILVESTROVANJE

na Gorenjskem sejmju v Kranju

J. Košniak